

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

**ZAKON
O REPRODUKCIJONOM MATERIJALU ŠUMSKOG I UKRASNOG DRVEĆA I
GRMLJA***

Sarajevo, august 2018. godine

**ZAKON
O REPRODUKCIONOM MATERIJALU ŠUMSKOG I UKRASNOG DRVEĆA
I GRMLJA**

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

**Član 1.
(Predmet zakona)**

- (1) Ovim Zakonom uređuje se proizvodnja, stavljanje na tržište i uvoz reproduktionog materijala šumskog i ukrasnog drveća i grmlja (u daljem tekstu: reproduktioni materijal), uslovi koje moraju zadovoljavati dobavljači reproduktionog materijala (u daljem tekstu: dobavljači) u postupku upisa u Registar dobavljača reproduktionog materijala, postupak upisa objekta za proizvodnju reproduktionog materijala u Registar objekata za proizvodnju reproduktionog materijala, uspostava i korištenje rezervi sjemenskog materijala, sjemenska štedionica šumskog drveća, dobivanje, korištenje i razmjena podataka i informacija, troškove vezane uz provedbu mjera propisanih ovim Zakonom, tijela nadležna za provedbu ovog Zakona, te nadzor nad njegovom provedbom.
- (2) Ovaj zakon se usklađuje sa Direktivom vijeća Evropske unije o stavljanju na tržište šumskog reproduktionog materijala broj 1999/105/EZ od 22.12.1999. godine.

**Član 2.
(Opšti princip zakona)**

Ovim Zakonom se propisuje način proizvodnje, stavljanja na tržište i uvoz kvalitetnog i staništu prilagođenog reproduktionog materijala radi omogućavanja održivog i optimalnog gospodarenja šumskim ekosistemima i njihovo obnavljanje u skladu s načelima zaštite šumskih genetičkih izvora i okoline.

**Član 3.
(Reproduktioni materijal)**

- (1) Reproduktioni materijal prema ovome Zakonu obuhvata sjemenski materijal, biljne dijelove i sadni materijal vrsta/svojt i hibrida šumskog i ukrasnog drveća i grmlja čija je namjena upotreba u šumarstvu, naučnoistraživačkom radu u šumarstvu i uređenje okoline.
- (2) Federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: federalni ministar) donosi pravilnik o vrstama/svojtama i hibridima šumskog i ukrasnog drveća i grmlja iz stava (1) ovog člana na koje se primjenjuju odredbe ovoga Zakona.

**Član 4.
(Značenje izraza)**

U smislu ovog Zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

1. Autohtoni sjemenski izvor ili sjemenska sastojina je sastojina koja se u pravilu stalno prirodno obnavlja. Autohtoni sjemenski izvor ili sjemenska sastojina može se umjetno obnavljati od šumskog reprodukcionog materijala prikupljenog u istom sjemenskom izvoru ili sjemenskoj sastojini ili u okolnim autohtonim sjemenskim izvorima ili sjemenskim sastojinama.
2. Biljni dijelovi su reznički materijal, kulture biljnih ćelija i tkiva za mikropropagaciju, pupovi, povaljenice, korijeni, plemke i drugi biljni dijelovi namijenjeni uzgoju sadnog materijala.
3. Dobavljač reprodukcionog materijala je svako privredno društvo ili obrtnik, koje je registrovano za obavljanje najmanje jedne od sljedećih djelatnosti: proizvodnja, dorada, promet i/ili uvoz reprodukcionog materijala.
4. Dorada reprodukcionog materijala obuhvata trušenje, sušenje, čišćenje, kalibriranje (umjeravanje), određivanje kvaliteta, tretiranje zaštitnim sredstvima, pakovanje, plombiranje i deklarisanje.
5. Genetska banka šumskog drveća je nadzirana ili uzgojena populacija, kojom se gospodari s namjerom očuvanja genetske raznolikosti vrsta šumskog drveća i njihovih genetskih izvora.
6. Hibrid (križanac) je jedinka nastala križanjem jedinki različite genetičke osnove.
7. Klon je grupa jedinki (rameta) koja potiče od jedne jedinke (ortete), a nastala je vegetativnom propagacijom, npr. iz reznica, plemki, položenica ili djeljenica, te mikropropagacijom.
8. Klonska smjesa je smjesa priznatih klonova s utvrđenim pojedinačnim učešćem.
9. Matičnjak i centralni matičnjak je zasad koji služi za vegetativno razmnožavanje odnosno proizvodnju reprodukcionog materijala.
10. Obrtnik je osoba registrovana u skladu sa Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/09 i 14/11) za obavljanje poslova uzgajanje usjeva i zasada, povrtlarstvo i hortikulturu.
11. Partija sjemena je količina sjemena određene vrste koja potiče iz istog odobrenog sjemenskog objekta i koje je iste sezone sakupljeno i na isti način uskladišteno i dorađeno.
12. Provenijencija označava lokalitet ili grupu lokaliteta vrlo sličnih ekoloških uslova u kojima sastojine ili sjemenski izvori pokazuju slične fenotipske ili genotipske osobine, uzimajući u obzir i visinske granice, gdje je to moguće.
13. Porijeklo je mjesto na kojem rastu stabla autohtonog sjemenskog izvora ili sjemenske sastojine. Za neautohtoni sjemenski izvor ili sjemensku sastojinu porijeklo je mjesto iz kojega izvorno potiču sjeme i biljke od kojih su taj sjemenski izvor ili sjemenska sastojina uzgojeni. Za sjemenski izvor ili sjemensku sastojinu porijeklo može biti i nepoznato.
14. Proizvodnja reprodukcionog materijala označava faze dobivanja sjemenskog materijala, doradu tog materijala kao sjemenskog, dobivanje biljnih dijelova i klijanaca i uzgoja sadnog materijala iz sjemena, klijanaca ili biljnih ćelija i tkiva te skladištenje i čuvanje.
15. Rasadnik je posebna uređena površina zemljišta na kojoj se kroz sistem tehnološko–tehničkih postupaka proizvodi reprodukcioni materijal.
16. Roditeljska stabla su stabla koja se koriste za dobivanje potomstva kontroliranim ili slobodnim oprašivanjem. Ženski roditelj (majčinsko stablo) uvijek je poznat, a oprašuje se polenom jednog poznatog roditelja (puni srodnici) ili smjesom polena poznatih ili nepoznatih roditelja (polusrodnici).

17. Sadni materijal su biljke, uzgojene generativnim ili vegetativnim načinom razmnožavanja i prirodni podmladak u šumskim sastojinama;
18. Sjemenska regija je ograničeno područje koje se odnosi na jednu ekogeografsku rasu.
19. Sjemenska zona je područje šumske vegetacije koje može obuhvatiti nekoliko ekogeografskih rasa, a njezine granice određuju okolišni uslovi koji ne dopuštaju izmjenu genetičkog materijala.
20. Sjemenska oblast je područje šumske vegetacije određenog vertikalnog vegetacionog pojasa i horizontalne vegetacione zone.
21. Sjemenska stabla predstavljaju stabla s kojih se sakuplja sjeme unutar jedne sjemenske regije.
22. Sjemenska sastojina je fenotipski iznadprosječna sastojina s kojom se gospodari kako bi zadovoljila kriterije dobivanja kvalitetnog sjemena.
23. Sjemenska plantaža predstavlja nasad superiornih jedinki, osnovana od odabranih klonova (klonska sjemenska plantaža) ili od kvalitetnih potomaka (generativna sjemenska plantaža), koja je izolovana ili kojom se gospodari tako da se izbjegne ili smanji oprašivanje iz vanjskih izvora te da proizvodi čest i obilan urod sjemena i omogući jednostavno sakupljanje sjemena, a služi za proizvodnju genetički poboljšanog sjemena.
24. Sjemenski materijal su sjeme, šišarice, plodovi i suplodišta namijenjena sjetvi ili sadnji odnosno uzgoju sadnica.
25. Sjemenski izvor predstavlja stablo ili grupu stabala od kojih se sakuplja sjemenski materijal, prirodni podmladak i/ili biljni dijelovi.
26. Sjemenska štedionica je uskladišten sjemenski materijal, koji obuhvata obavezne rezerve sjemenskog materijala za potrebe održivog gospodarenja šumama, da bi se spriječilo pomanjkanje reproduccionog materijala koji je potreban za obnavljanje šuma i očuvanje šumskih genetičkih izvora.
27. Stavljanje na tržište podrazumijeva izlaganje s ciljem prodaje, ponude za prodaju, prodaje ili isporuke drugoj osobi, uključujući isporuku na osnovu ugovora o pružanju usluga.
28. Šumska sastojina je dio šume koji se razlikuje od ostalih dijelova šume po vrsti drveća, dobi i stadiju razvoja, načinu postanka, uzgojnom obliku i načinu gospodarenja.
29. Šumska svojta je skupina biljaka (vegetativnog ili generativnog porijekla) koja se odlikuje izražajnošću svojstava određenog genotipa ili kombinacije genotipova, razlikovanjem od bilo koje druge vrste prema jednom ili više svojstava, te kao cjelina ostaje nepromijenjena nakon učestalog umnožavanja;
30. Šumski sjemenski objekt je polazni objekt iz kojega se dobiva šumski reproduccioni materijal u koji spadaju: sjemenski izvor (SI), sjemenska sastojina (SS), sjemenska plantaža (SP), roditeljsko stablo (RS), klon (KL), klonska smjesa (KS).
31. Uvoz reproduccionog materijala je unošenje reproduccionog materijala u carinsko područje Bosne i Hercegovine, bez obzira na namjenu njegovog korištenja, osim uvoza radi tranzita.

Član 5.
(Izuzeci na koje se zakon ne primjenjuje)

Odredbe ovog Zakona ne primjenjuju se na:

- a) šumski reprodukcioni materijal koji je namijenjen izvozu ili reeksportu, osim za izvoz ili reeksport u zemlje članice Europske unije,
- b) šumski reprodukcioni materijal koji naučnoistraživačke ustanove i druge pravne osobe koriste za realizaciju programa naučnih istraživanja i izvođenja eksperimenata, u količini utvrđenoj tim programom.

DIO DRUGI – ŠUMSKI REPRODUKCIONI MATERIJAL

Poglavlje I. USLOVI ZA PROIZVODNJU I STAVLJANJE NA TRŽIŠTE ŠUMSKOG REPRODUKCIONOG MATERIJALA

Član 6. (Kategorije)

- (1) Šumski reprodukcioni materijal razvrstava se u kategorije: «poznato porijeklo», «selektionisan», «kvalifikovan» i «testiran», i to:
  - a) reprodukcioni materijal kategorije „poznato porijeklo“ je sjemenski materijal, biljni dijelovi i sadni materijal šumskog drveća porijeklom iz sjemenskog izvora unutar određene provenijencije;
  - b) reprodukcioni materijal kategorije „selektionisan“ je sjemenski materijal, biljni dijelovi i sadni materijal šumskog drveća porijeklom iz sjemenskih sastojina unutar određene provenijencije koja se fenotipski razlikuju od populacija druge provenijencije;
  - c) reprodukcioni materijal kategorije „kvalifikovan“ je sjemenski materijal, biljni dijelovi i sadni materijal porijeklom iz sjemenskih plantaža, roditeljskih stabala, klonova ili klonskih smjesa, a čiji su sastavni dijelovi pojedinačno fenotipski odabrani;
  - d) reprodukcioni materijal kategorije „testiran“ je sjemenski materijal, biljni dijelovi i sadni materijal šumskog drveća porijeklom iz sjemenske sastojine, sjemenskih plantaža, roditeljskih stabala, klonova ili klonskih smjesa, koje svoju superiornost pokazuju na osnovi komparativnih testiranja ili genetičke provjere roditeljskih stabala u testovima potomstva.
- (2) Uslove koje mora zadovoljavati reprodukcioni materijal za razvrstavanje u kategorije iz stava (1) ovoga člana federalni ministar propisat će pravilnikom.

Član 7. (Opšti uslovi proizvodnje)

Za proizvodnju reprodukcionog materijala koriste se samo oni šumski sjemenski objekti (u daljem tekstu: sjemenski objekti), koji su u skladu s odredbama ovoga Zakona upisani u Registar sjemenskih objekata.

Član 8. (Opšti uslovi za šumski reprodukcioni materijal)

- (1) Šumski reprodukcioni materijal, bez obzira na namjenu, mora ispunjavati uslove propisane ovim Zakonom, Zakonom o zaštiti zdravlja bilja BiH

(„Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 23/03) i Zakonom o zaštiti prirode („Službene novine Federacije BiH“, broj: 66/13).

- (2) Reprodukcionni materijal mora ispunjavati sljedeće uslove:
  - a) da odgovara kategorijama iz člana 6. ovog zakona,
  - b) da ima glavno uvjerenje u skladu sa članom 13. ovog zakona,
  - c) da je izvršena dorada reprodukcionog materijala,
  - d) da je odgovarajućeg kvaliteta propisanog ovim zakonom,
  - e) da ga prati dokument izdat od dobavljača, u skladu sa čl. 15., 16. i članom 33. stav (3) ovog zakona,
  - f) da je označen i pakovan tako da je omogućeno provjeravanje istovjetnosti reprodukcionog materijala.
- (3) Šumski reprodukcionni materijal koji se stavlja na tržište mora biti upakovan tako da je zaštićen od isušivanja, upale, oštećenja i infekcije.
- (4) Kriterije za kvalitet i način označavanja, pakovanja i zatvaranja ambalaže šumskog reprodukcionog materijala iz stava (2) ovog člana propisuje federalni ministar pravilnikom.

Član 9.

(Uslovi za korištenje šumskog reprodukcionog materijala)

- (1) Šumski reprodukcionni materijal može se koristiti za vlastite potrebe i stavljeni na tržište ako odgovara kategorijama: „poznato porijeklo“, „selekcionisan“, „kvalifikovan“ i „testiran“.
- (2) Reprodukcijski materijal hibrida može se koristiti za vlastite potrebe i stavljeni na tržište ako odgovara kategorijama: „selekcionisan“, „kvalifikovan“ i „testiran“.
- (3) Vegetativno se dalje može razmnožavati, te koristiti za vlastite potrebe i stavljeni na tržište reprodukcionni materijal u kategorijama: „selekcionisan“, „kvalifikovan“ i „testiran“. U takvim se slučajevima reprodukcionni materijal vodi odvojeno i kao takav se identificira.
- (4) Vegetativno razmnožen reprodukcionni materijal u kategoriji „selekcionisan“ može se koristiti za vlastite potrebe i stavljeni na tržište samo ako potiče od sjemenske sastojine dobivene generativnim načinom razmnožavanja.
- (5) Reprodukcionni materijal koji je nastao iz genetički modificiranog biološkog materijala može se koristiti za vlastite potrebe i stavljeni na tržište samo u kategoriji „testiran“, uz uslove propisane Zakonom o genetički modificiranim organizmima („Službeni glasnik BiH“, broj 23/09).

Član 10.

(Izuzeci)

- (1) Izuzetno od uslova propisanih odredbama čl. 8. i 9. ovog Zakona, dozvoljeno je naučnim i naučnonastavnim ustanovama, u ograničenim količinama, uvoziti reprodukcionni materijal namijenjen testiranju, istraživanju i naučnom radu, selekciji odnosno oplemenjivanju ili očuvanju šumskih genetičkih izvora.
- (2) Prevoz sjemena i plodova na doradu vrši se na osnovu ugovora o obavljanju usluga i ne smatra se stavljanjem na tržište reprodukcionog materijala u smislu odredbi ovog Zakona.

Član 11.
(Postupanje sa reprodukcijom materijalom)

- (1) U svim fazama proizvodnje reprodukcijom materijal mora biti fizički odvojen u partije obzirom na:
  - a) šumsku vrstu ili hibrid,
  - b) kategoriju reprodukcijom materijala,
  - c) broj glavnog uvjerenja iz člana 13. ovog Zakona,
  - d) sjemenski objekt iz kojeg proizlazi reprodukcijom materijal,
  - e) provenijenciju,
  - f) namjenu korištenja,
  - g) godinu uroda sjemena, kad se radi o sjemenskom materijalu,
  - h) starost i uzgojni oblik sadnica ili mladica, kad se radi o sadnom materijalu,
  - i) podatak o tome da li je genetički modificiran,
  - j) porijeklo materijala: autohtono, neautohtono ili nepoznato.
- (2) Ako se partija šumskog reprodukcijom materijala u kategoriji „selekcijomisan“, „kvalifikovan“ ili „testiran“ dalje vegetativno razmnožava, tako dobiven šumski reprodukcijom materijal mora biti odvojen od ostalog šumskog reprodukcijom materijala i označen kao takav.

Član 12.
(Miješanje reprodukcijom materijala)

- (1) Iznimno od odredbe člana 11. stav (1) ovoga zakona dozvoljeno je miješanje šumskog reprodukcijom materijala:
  - a) koji proizlazi iz iste provenijencije, i to dva ili više različitih šumskih sjemenskih objekata unutar kategorije „poznato porijeklo“ ili unutar kategorije „selekcijomiran“,
  - b) proizašlog iz istog šumskog sjemenskog objekta u različitim godinama uroda sjemena,
  - c) iz sjemenskog izvora i sjemenske sastojine unutar jedne provenijencije na način da se dobivena smjesa razvrstava kao šumski reprodukcijom materijal proizašao iz sjemenskog izvora kategorije „poznato porijeklo“,
  - d) neautohtonog šumskog reprodukcijom materijala sa šumskim reprodukcijom materijalom nepoznatog porijekla na način da se dobivena smjesa razvrstava kao „nepoznato porijeklo“.
- (2) Pri miješanju šumskog reprodukcijom materijala koje proizlazi iz stava (1) tač. a), b), c) i d) ovoga člana, identifikacijski kod provenijencije, kada nije poznat, može se zamijeniti registarskim brojem šumskog sjemenskog objekta iz Registra šumskih sjemenskih objekata.
- (3) Pri miješanju šumskog reprodukcijom materijala u skladu sa stavom (1) tačka b) ovoga člana potrebno je evidentirati stvarnu godinu uroda sjemena i omjer sjemena prema godini uroda.

Član 13.
(Glavno uvjerenje o istovjetnosti)

- (1) Za sav reprodukcijom materijal iz istog sjemenskog objekta dobavljaču se nakon dovršetka sakupljanja izdaje glavno uvjerenje o istovjetnosti reprodukcijom materijala (u daljem tekstu: glavno uvjerenje), koje vrijedi i za

- sav reprodukcioni materijal proizveden iz partija tog reprodukcionog materijala.
- (2) Dobavljaču se za reprodukcioni materijal iz kategorije „poznato porijeklo“ izdaje jedno glavno uvjerenje za sav reprodukcioni materijal unutar sjemenske regije.
  - (3) Glavno uvjerenje izdaje ovlašteno pravno lice.
  - (4) Glavno uvjerenje sadrži:
    - a) kod i broj glavnog uvjerenja,
    - b) datum izdavanja glavnog uvjerenja,
    - c) botanički naziv šumske vrste ili hibrida i narodni naziv,
    - d) naziv privrednog društva ili obrta sa sjedištem odnosno prebivalištem dobavljača,
    - e) oblik reprodukcionog materijala,
    - f) količina reprodukcionog materijala,
    - g) kategorija reprodukcionog materijala,
    - h) namjena korištenja reprodukcionog materijala,
    - i) tip sjemenskog objekta,
    - j) broj sjemenskog objekta iz Registra,
    - k) lokacija ili izvor sjemenskog objekta,
    - l) provenijenciju,
    - m) nadmorsku visinu ili visinski raspon šumskog sjemenskog objekta,
    - n) godinu uroda sjemenskog materijala,
    - o) vrijeme uzgoja sadnog materijala,
    - p) porijeklo smjese i
    - r) podatak o tome da li je reprodukcioni materijal genetički modificiran.
  - (5) Glavno uvjerenje izdaje se najkasnije u roku od jednog dana, a izuzetno iz tehničkih razloga u roku od dva dana nakon završenog sakupljanja šumskog reprodukcionog materijala u šumskom sjemenskom objektu.
  - (6) Glavno uvjerenje za šumski reprodukcioni materijal koji se uvozi, izdaje se prije odobravanja uvoza šumskog reprodukcionog materijala.
  - (7) Ako je partija reprodukcionog materijala dobivena miješanjem u skladu sa članom 12. ovoga zakona, za nju se izdaje novo glavno uvjerenje.
  - (8) Ako se partija šumskog reprodukcionog materijala u kategoriji „selekcionisan“, „kvalifikovan“ ili „testiran“ dalje vegetativno razmnožava, za tako dobiven šumski reprodukcioni materijal izdaje se novo glavno uvjerenje.
  - (9) Sadržaj i oblik glavnog uvjerenja, te troškove izdavanja propisuje federalni ministar pravilnikom.

Član 14.

(Postupak izdavanja glavnog uvjerenja)

- (1) Dobavljač je u obavezi najmanje deset dana prije početka svakog sakupljanja šumskog reprodukcionog materijala u šumskom sjemenskom objektu prijaviti ovlaštenom pravnom licu vrijeme i mjesto sakupljanja.
- (2) Ovlašteno pravno lice nadzire tok sakupljanja reprodukcionog materijala i o tom sačinjava zapisnik.
- (3) Na osnovu zapisnika iz stava (2) ovoga člana, ukoliko šumski reprodukcioni materijal zadovoljava uslove iz člana 9. ovog zakona, ovlašteno pravno lice izdaje dobavljaču glavno uvjerenje.

- (4) Za uvoz šumskog reprodukcionog materijala, na zahtjev dobavljača, ovlašteno pravno lice izdaje glavno uvjerenje na osnovu dokumentacije nadležnog organa iz države izvoznice koju dostavlja dobavljač.

Članak 15. (Deklaracija za reprodukcioni materijal)

- (1) Dobavljač izdaje deklaraciju za reprodukcioni materijal koji se koristi za vlastite potrebe i stavlja na tržište samo ako posjeduje glavno uvjerenje koje odgovara odredbama člana 13. ovog zakona.
- (2) U deklaraciji se navodi:
- a) broj deklaracije,
  - b) kod i broj glavnog uvjerenja,
  - c) naziv i adresa dobavljača,
  - d) naziv i adresa primatelja,
  - e) datum izdavanja deklaracije,
  - f) količina šumskog reprodukcionog materijala,
  - g) botanički i narodni naziv šumske vrste ili hibrida,
  - h) kategorija šumskog reprodukcionog materijala,
  - i) tip šumskog sjemenskog objekta,
  - j) namjena korištenja,
  - k) registarski broj šumskog sjemenskog objekta iz Registra ili identifikacioni kod provenijencije,
  - l) godina uroda, čistoća, postotak klijavosti čistog sjemena, masa 1000 sjemenki čistog sjemena, te broj klijavih ili vitalnih sjemenki po kilogramu, ako se radi o sjemenskom materijalu,
  - m) starost i oblik sadnica ili reznica, ako se radi o sadnom materijalu ili biljnim dijelovima,
  - n) država i provenijencija za šumski reprodukcioni materijal kategorije »poznato porijeklo« i »selekcionisan«, odnosno za druge kategorije šumskog reprodukcionog materijala ako je dostupno,
  - o) kvalitativni razred, ako je propisan,
  - p) porijeklo: autohton, neautohton, nepoznat,
  - r) porijeklo neautohtonog šumskog sjemenskog objekta.
- (3) Ako se koristi za vlastite potrebe i stavlja na tržište reprodukcioni materijal kategorije „testiran“ na deklaraciji iz stava (1) ovoga člana navodi se podatak da li je reprodukcioni materijal genetički modificiran, te da li proizlazi iz privremeno odobrenog sjemenskog objekta iz člana 28. ovog zakona.
- (4) Ako se koristi za vlastite potrebe i stavlja na tržište vegetativno razmnoženi reprodukcioni materijal, na deklaraciji se navodi i taj podatak.
- (5) Ako se na tržište stavlja šumski reprodukcioni materijal koji potiče iz šumskog sjemenskog objekta, koji se sastoji od genetički modificiranih organizama, na deklaraciji i svim drugim dokumentima za bilo koju partiju takvog šumskog reprodukcionog materijala mora biti navedeno da sadrži genetički modificirane organizme.
- (6) Za pojedine kategorije šumskog reprodukcionog materijala izdaje se deklaracija sljedeće boje:
- a) žute, za reprodukcioni materijal kategorije „poznato porijeklo“,
  - b) zelene, za reprodukcioni materijal kategorije „selekcionisan“,
  - c) ružičaste, reprodukcioni materijal kategorije „kvalifikovan“,

- d) plave, reprodukcioni materijal kategorije „testiran“.
- (7) Dobavljač je odgovoran za tačnost podataka navedenih u deklaraciji.
- (8) Oblik i postupak izdavanja deklaracije te način razvrstavanja reprodukcionog materijala u kvalitativne razrede, propisuje federalni ministar pravilnikom.

Član 16. (Deklaracija za sjeme)

- (1) Ako se sjeme koristi za vlastite potrebe i stavlja na tržište, deklaracija uz podatke iz člana 15. ovog zakona mora sadržavati i sljedeće podatke:
  - a) čistoću; postotak mase čistog sjemena,
  - b) postotak klijavosti čistog sjemena,
  - c) masu 1000 čistih sjemenki,
  - d) broj klijavih ili vitalnih sjemenki po kilogramu gdje se u slučaju utvrđivanja vitaliteta navodi metoda.
- (2) Podatke iz stava (1) ovog člana utvrđuje ovlašteno pravno lice koristeći međunarodno priznate metode. Troškove analize sjemena snosi podnosioc zahtjeva.
- (3) Radi što bržeg stavljanja na tržište sjemena iz uroda u tekućoj godini, bez obzira na činjenicu da ispitivanje iz stava (1) tač. b) i d) ovoga člana još nije završeno, dozvoljava se isporuka do prvog kupca. Dobavljač je u obavezi prvome kupcu što prije dostaviti podatke iz stava (1) tač. b) i d), a najkasnije u roku 30 dana od dana isporuke.
- (4) Pošiljka sjemena koja se stavlja na tržište mora sadržavati najmanje 99% sjemena iste vrste. U slučaju vrlo srodnih vrsta, osim hibrida, udio pojedine vrste u partiji može biti i manji od 99%. U takvom slučaju čistoća vrste u postocima na dokumentu iz stava (1) ovoga člana navodi se posebno.
- (5) Sjeme kojem je istekao rok važenja označen na deklaraciji, ne smije se stavljati u promet.
- (6) Izuzetno od stava (5) ovog člana, vlasnik sjemena kojem je istekao rok važenja deklaracije može pokrenuti postupak ponovnog utvrđivanja kvaliteta sjemena.
- (7) Ako se u postupku utvrdi da sjeme odgovara deklarisanom, odnosno propisanom kvalitetu, izdaje se nova deklaracija i sjeme se može staviti na tržište.
- (8) Sjemenski materijal se može stavljati na tržište samo u zatvorenoj ambalaži čiji je način zatvaranja takav da nakon otvaranja ambalažu nije moguće koristiti u istu svrhu.
- (9) Metode i uslove za utvrđivanje i trajanje važenja podataka za deklarisanje sjemena propisuje federalni ministar pravilnikom.

Poglavlje II. KORIŠTENJE ŠUMSKOG REPRODUKCIONOG MATERIJALA

Član 17. (Opšti uslovi korištenja)

- (1) Šumski reprodukcioni materijal koristi se u odgovarajućoj provenijenciji.
- (2) U slučaju uvoza šumskog reprodukcionog materijala vrsta šumskog drveća od gospodarskog značaja i rijetkih šumskih vrsta, u kategorijama »poznato porijeklo« i »selektionisan«, isti se smije koristiti za upotrebu u šumarstvu

samo ako se utvrdi da jedinstveni ekološki odnosi, s uvažavanjem nadmorske visine, fenotipskih i genotipskih osobina provenijencije iz kojega potiče šumski reprodukcioni materijal, odgovaraju jedinstvenim ekološkim odnosima, s uvažavanjem nadmorske visine, fenotipskih i genotipskih osobina provenijencije u kojoj se šumski reprodukcioni materijal želi koristiti.

- (3) Na zahtjev dobavljača, ispunjavanje uslova iz stava (2) ovoga člana utvrđuje komisija koju formira federalni ministar.
- (4) Federalni ministar, na osnovu mišljenja komisije iz stava (3) ovog člana, rješenjem iz člana 31. stav (4) ovog Zakona odobrava uvoz i provenijenciju u kojoj se smije koristiti šumski reprodukcioni materijal iz stava (2) ovog člana.
- (5) Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo) prati i vodi evidenciju o korištenju šumskog reprodukcionog materijala iz stava (2) ovog člana.

Član 18. (Provenijencija)

- (1) Površina provenijencije odgovara jedinstvenim ekološkim odnosima unutar kojih, uvažavanjem nadmorskih visina, sjemenske sastojine ili sjemenski izvori imaju slične fenotipske ili genotipske karakteristike.
- (2) Radi osiguranja polaznog materijala za proizvodnju reprodukcionog materijala u kategorijama „poznato porijeklo“ i „selekcionisan“, federalni ministar za pojedinu vrstu šumskog drveća pravilnikom propisuje provenijenciju.
- (3) Sastavni dio pravilnika iz stava (2) ovog člana je i karta sa ucrtanim granicama provenijencije.

Član 19. (Zabrana korištenja)

- (1) Ako se za određen reprodukcioni materijal utvrdi da bi mogao štetno uticati na šumsku sastojinu, okoliš, genetičke izvore, bioraznolikost ili ljudsko zdravlje, federalni ministar će naredbom zabraniti njegovo korištenje i stavljanje na tržište:
  - a) radi njegovih fenotipskih ili genotipskih osobina, i to na osnovu:
    - dokaza koji se odnose na provenijenciju ili porijeklo materijala,
    - rezultata pokusa ili naučnog istraživanja provedenog na odgovarajućim lokacijama unutar ili izvan Bosne i Hercegovine;
  - b) na osnovu poznatih rezultata pokusa, naučnog istraživanja ili rezultata dobivenih iz šumarske prakse u vezi s preživljavanjem i razvojem sadnog materijala s obzirom na morfološke i fiziološke karakteristike.
- (2) Zabranu iz stava (1) ovoga člana federalni ministar izdaje na osnovu mišljenja o štetnom utjecaju reprodukcionog materijala dobivenog od ovlaštenog pravnog lica.
- (3) Šumski reprodukcioni materijal iz stava (1) ovoga člana mora biti zbrinut na okolišno prihvatljiv način.
- (4) Postupak, način i uslove zbrinjavanja zabranjenog reprodukcionog materijala i reprodukcionog materijala za koje proizvodnja i upotreba nisu dopuštene ili ne odgovaraju kvalitetu i drugim uslovima propisanim ovim zakonom federalni ministar će propisati pravilnikom.

Poglavlje III. DOBAVLJAČI REPRODUKCIONOG MATERIJALA

Član 20. (Dobavljači)

Proizvodnjom, doradom, uvozom i stavljanjem na tržište reprodukcionog materijala prema ovom Zakonu mogu se baviti samo dobavljači upisani u Registar dobavljača reprodukcionog materijala.

Član 21. (Registar dobavljača reprodukcionog materijala)

- (1) Registar dobavljača reprodukcionog materijala vodi Federalno ministarstvo u elektronskoj formi i vodi se na internetskoj stranici Federalnog ministarstva.
- (2) Zahtjev za upis u registar iz stava (1) ovoga člana podnosi se kantonalnom ministarstvu nadležnom za poslove šumarstva (u daljem tekstu: kantonalno ministarstvo) na propisanom obrascu.
- (3) Kantonalno ministarstvo putem komisije vrši provjeru ispunjavanja uslova za upis u registar dobavljača i nakon toga prosljeđuje zahtjev za upis u registar dobavljača sa kompletnom dokumentacijom i svojom saglasnošću Federalnom ministarstvu.
- (4) Federalni ministar o upisu dobavljača u registar donosi rješenje.
- (5) Dobavljači upisani u Registar iz člana 20. ovog zakona, dužni su izvijestiti Federalno ministarstvo o svim izmjenama u odnosu na podatke upisane u Registar u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.
- (6) Uslove koje moraju ispunjavati privredna društva i obrtnici za upis u registar iz stava (1) ovoga člana, sadržaj, oblik i način vođenja registra, te obrazac zahtjeva i isprave koje moraju biti priložene uz zahtjev propisuje federalni ministar pravilnikom.

Član 22. (Brisanje dobavljača iz registra)

Federalni ministar donosi rješenje o brisanju dobavljača reprodukcionog materijala iz registra:

- a) na zahtjev dobavljača,
- b) na osnovu konačnog rješenja šumarskog inspektora ako se utvrdi da dobavljač ne ispunjava uslove propisane ovim Zakonom ili
- c) ako je prestao obavljati djelatnost dobavljača iz člana 20. ovog zakona.

Član 23. (Objava upisa i brisanja dobavljača)

Podaci o upisu i brisanju dobavljača na osnovu konačnih rješenja iz člana 21. stav (4) i člana 22. ovog zakona objavljuju se na internetskoj stranici Federalnog ministarstva.

Član 24.
(Obaveze dobavljača)

- (1) Dobavljač koji je upisan u Registar iz člana 21. ovoga zakona dužan je:
  - a) proizvoditi sadni materijal iz sjemena ili biljnih dijelova ili prirodnog podmlatka sakupljenih u registrovanom šumskom sjemenskom objektu,
  - b) koristiti za vlastite potrebe, stavljati na tržište i uvoziti šumski reprodukcioni materijal porijeklom iz registrovanih šumskih sjemenskih objekata,
  - c) voditi Knjigu proizvodnje šumskog reprodukcionog materijala,
  - d) provoditi Program gospodarenja sjemenskim objektima iz člana 29. ovog zakona,
  - e) obavještavati Federalno ministarstvo u roku 5 dana od dana stavljanja šumskog reprodukcionog materijala iz Federacije Bosne i Hercegovine na tržište država članica Europske unije ili članica Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD),
  - f) za djelatnost proizvodnje osigurati stručni nadzor u proizvodnji reprodukcionog materijala,
  - g) najkasnije do 1. marta tekuće godine za prethodnu godinu dostaviti podatke o količini proizvedenog, prodatog, uvezenog, iskorištenog za vlastite potrebe i uništenog reprodukcionog materijala kantonalnoj upravi za šumarstvo i Federalnoj upravi za šumarstvo,
  - h) čuvati evidenciju o prodaji ili kupovini šumskog reprodukcionog materijala najmanje 5 godina.
- (2) Na zahtjev ovlaštenog pravnog lica i inspekcije dobavljač je dužan dostaviti evidenciju koja sadrži pojedinosti o svim pošiljkama koje su mu zadržane i koje su stavljene na tržište.
- (3) Sadržaj i način vođenja Knjige proizvodnje reprodukcionog materijala i obrazac izvještaja o izvezenom reprodukcionom materijalu propisat će federalni ministar pravilnikom.

Poglavlje IV. REGISTAR OBJEKATA

Član 25.
(Registar objekata)

- (1) Registar objekata za proizvodnju reprodukcionog materijala (u daljem tekstu: Registar objekata) vodi Federalno ministarstvo.
- (2) U Registar objekata upisuju se šumski sjemenski objekti, matičnjak, šumski rasadnik i rasadnik ukrasnog drveća i grmlja.
- (3) Federalno ministarstvo po službenoj dužnosti upisuje u Registar objekata sve izmjene podataka o objektima koje su nastale nakon upisivanja objekta u Registar.
- (4) Podaci iz Registra objekata su javni.

Član 26.
(Zahtjev za upis u Registar objekata)

- (1) Zahtjeva za upis u Registar objekata podnosi se kantonalnom ministarstvu na propisanom obrascu, a može se predati i u elektronskom obliku.

- (2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana može podnijeti dobavljač koji je vlasnik odnosno korisnik zemljišta na kojem se nalazi šumski sjemenski objekat, matičnjak, šumski rasadnik i rasadnik ukrasnog drveća i grmlja za koje se podnosi zahtjev.
- (3) Dobavljač je uz zahtjev za upis u Registar objekata, pored dokumentacije kojom se dokazuje vlasništvo ili pravo korištenja zemljišta, dužan priložiti stručno mišljenje ovlaštenog pravnog lica.
- (4) Kantonalno ministarstvo prosljeđuje zahtjev za upis u Registar objekata sa kompletnom dokumentacijom i svojom saglasnošću Federalnom ministarstvu.
- (5) Federalni ministar donosi rješenje o upisu objekta u Registar objekata.
- (6) Stablo, grupa stabala ili šumska sastojina koja se želi registrovati kao šumski sjemenski objekat, a nalazi se unutar šume za koju nije donesena šumskoprivredna osnova ili plan upravljanja zaštićenog područja, ne može se upisati u Registar objekata.
- (7) Oblik, sadržaj i način vođenja Registra objekata, obrazac zahtjeva, uslove i način podnošenja zahtjeva za upis u Registar objekata, troškove izrade stručnog mišljenja propisati će federalni ministar pravilnikom.

Član 27. (Brisanje iz Registra objekata)

- (1) Upisani objekat briše se iz Registra objekata:
  - a) po službenoj dužnosti, ako se stručnim nadzorom utvrdi, da objekat više ne ispunjava uslove za registraciju objekta u skladu s ovim Zakonom,
  - b) na zahtjev vlasnika odnosno korisnika objekta.
- (2) Federalni ministar o brisanju objekta iz Registra objekata donosi rješenje.
- (3) Brisanjem objekta iz Registra objekata opoziva se i odobrenje iz člana 28. ovog zakona.

Član 28. (Privremeno odobrenje)

Šumski sjemenski objekat u kategoriji „testiran“ može se privremeno odobriti na najviše deset godina i upisati u Registar objekata, ako na osnovu prethodnih rezultata testova potomstva, ovlašteno pravno lice izda stručno mišljenje kojim potvrđuje da će sjemenski objekat nakon završenih testova ispunjavati uslove za odobravanje u toj kategoriji.

Član 29. (Programi gospodarenja sjemenskim objektima)

- (1) Za šumske sjemenske objekte u kategoriji „selekcionisan“, „kvalifikovan“ i „testiran“ moraju biti izrađeni Programi gospodarenja.
- (2) Programi gospodarenja i njihove izmjene u kategoriji „selekcionisan“ izrađuju se u sklopu šumskoprivredne osnove i plana upravljanja zaštićenim područjem.
- (3) Programe gospodarenja i njihove izmjene za šumske sjemenske objekte u kategoriji „kvalifikovan“ i „testiran“ mogu izrađivati samo pravne osobe koje za to ovlasti federalni ministar.

- (4) Način izrade i sadržaj Programa gospodarenja te uslove koje moraju ispunjavati pravne osobe iz stava (3) ovog člana propisuje federalni ministar pravilnikom.
- (5) Programe gospodarenja odobrava Federalno ministarstvo.

Član 30.
(Popis objekata)

- (1) Na osnovu podataka iz Registra objekata i stručnog nadzora, Federalno ministarstvo jednom godišnje izrađuje popis objekata (u daljem tekstu: popis).
- (2) Podaci iz popisa su javni.
- (3) Sadržaj, oblik, način izrade i objavljivanja popisa objekata propisuje federalni ministar pravilnikom.

Poglavlje V. UVOZ ŠUMSKOG REPRODUKCIONOG MATERIJALA

Član 31.
(Opšti uslovi uvoza)

- (1) Reprodukcionni materijal iz člana 3. ovog Zakona može uvoziti samo dobavljač koji je upisan u Registar dobavljača za djelatnost uvoza reprodukcionog materijala.
- (2) Šumski reprodukcionni materijal može se uvoziti samo:
  - a) ako se na osnovu raspoloživih podataka utvrdi da postoji nedostatak reprodukcionog materijala određenih vrsta odnosno hibrida proizvedenog na teritoriji Bosne i Hercegovine i ako je taj reprodukcionni materijal jednakovaljan kao reprodukcionni materijal proizveden na teritoriji Federacije BiH,
  - b) ako je za njegov uvoz izdato odobrenje.
- (3) Izuzetno od odredbi st. (1) i (2) ovog člana, na osnovu stručnog projekta, dozvoljeno je naučnim i naučnonastavnim ustanovama na osnovu odobrenja uvoziti ograničene količine reprodukcionog materijala namijenjenog testiranju, istraživanju i naučnom radu, selekciji odnosno oplemenjivanju ili očuvanju šumskih genetičkih izvora.
- (4) Odobrenje za uvoz reprodukcionog materijala iz st. (2) i (3) ovog člana donosi federalni ministar rješenjem. Federalni ministar može po potrebi zatražiti dodatnu dokumentaciju za šumski reprodukcionni materijal za čiji je uvoz podnesen zahtjev i/ili obaviti terenski uvid prije donošenja odobrenja.

Član 32.
(Priznavanje jednakovaljanosti reprodukcionog materijala)

- (1) Reprodukcionni materijal, koji nije proizveden na teritoriji Federacije BiH, jednakovaljan je reprodukcionom materijalu, proizvedenom na teritoriju Federacije BiH ako se utvrdi da su uslovi proizvodnje i stavljanja na tržište reprodukcionog materijala te postupci službenog odobravanja izvornog

materijala i nadzora dobavljača, koji su propisani u drugim propisima iz ove oblasti u Bosni i Hercegovini ili državi izvoznici, jednakovaljani kao uslovi i postupci određeni ovim Zakonom.

- (2) Kada se uvozi reprodukcioni materijal iz stava (1) ovog člana mora ga pratiti dokument, kojeg je izdalo nadležno državno tijelo u državi izvoznici, a kojim se dokazuje da je reprodukcioni materijal jednakovaljan reprodukcijom materijalu proizvedenom na teritoriji Federacije BiH i u skladu s propisanim uslovima za reprodukcioni materijal u državi izvoznici, te dokumente iz države izvoznice na osnovu kojih se može izdati deklaracija iz čl. 15. i 16. ovog zakona.

Član 33. (Postupak pri uvozu)

- (1) Pošiljke reprodukcijom materijala smiju se uvoziti samo preko ulaznih graničnih prijelaza (tačke ulaska) određenih propisom kojim se uređuju mjesta ulaska za pošiljke bilja, biljnih proizvoda i drugih reguliranih objekata koji podliježu fitosanitarnom pregledu, koje određuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.
- (2) Reprodukcijski materijal pri uvozu podliježe obaveznoj kontroli koju obavlja fitosanitarna inspekcija na ulaznom graničnom prijelazu.
- (3) Ako fitosanitarni inspektor inspekcijskim pregledom utvrdi da su ispunjeni uslovi za uvoz reprodukcijom materijala, inspektor izdaje dozvolu za uvoz i stavlja žig na obrazac iz stava (11) ovog člana upisujući datum ulaska.
- (4) U slučaju da fitosanitarni inspektor posumnja u istovjetnost sadržaja pošiljke s podacima navedenim u dokumentu dobavljača, ili da isti ne odgovara propisanim zahtjevima za uvoz, može uzeti uzorke reprodukcijom materijala i dati ih na analizu ovlaštenom pravnom licu.
- (5) Ako reprodukcioni materijal uvozi dobavljač koji nije upisan u registar iz člana 21. ovog zakona ili za njega ne posjeduje odobrenje iz člana 31. stav (4) ovog Zakona, fitosanitarni inspektor rješenjem zabranjuje uvoz tog reprodukcijom materijala i nalaže njegovo vraćanje pošiljatelju.
- (6) Carinarnice ne mogu cariniti pošiljke reprodukcijom materijala, odnosno ne mogu upućivati te pošiljke na carinjenje drugim carinarnicama na području Bosne i Hercegovine, ako fitosanitarni inspektor nije dozvolio uvoz.
- (7) Protiv rješenja fitosanitarne inspekcije iz stava (5) ovog člana može se podnijeti žalba Federalnom ministarstvu.
- (8) Žalba se podnosi u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.
- (9) Žalba na rješenje ne odlaže njegovo izvršenje.
- (10) Dobavljač koji uvozi reprodukcioni materijal dužan je pošiljku prijaviti fitosanitarnom inspektoru na ulaznom graničnom prijelazu na obrascu prijave za uvoz reprodukcijom materijala šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja.
- (11) Federalni ministar propisuje pravilnikom sadržaj i izgled obrasca prijave za uvoz reprodukcijom materijala šumskih i ukrasnih vrsta drveća i grmlja.

Poglavlje VI. REZERVE SJEMENSKOG MATERIJALA ŠUMSKOG DRVEĆA

Član 34.
(Sjemenska štedionica)

- (1) Radi sprječavanja pomanjkanja šumskog reproduktionog materijala namijenjenog za uzgoj sadnog materijala potrebnog za održivo gospodarenje šumama i očuvanje šumskih genetičkih izvora, dobavljač koji je registrovan za proizvodnju sjemena u svojim objektima uspostavlja sjemensku štedionicu.
- (2) Ovlašteno pravno lice obavlja stručne poslove vezane za provjeru kvaliteta i istovjetnosti sjemenskog materijala u sjemenskoj štedionici.

Član 35.
(Korištenje sjemenskog materijala iz sjemenske štedionice)

- (1) Rezerve sjemenskog materijala iz sjemenske štedionice koriste se za proizvodnju sadnog materijala namijenjenog za biološku obnovu šuma.
- (2) Dobavljač jednom godišnje obavještava Federalno ministarstvo o popisu vrsta, provenijencijama, kategorijama i količini sjemenskog materijala koji se nalazi u sjemenskoj štedionici.
- (3) Način formiranja rezervi sjemenskog materijala s obzirom na vrste šumskog drveća, provenijencije, kategorije i količine propisuje federalni ministar pravilnikom.

DIO TREĆI – REPRODUKCIONI MATERIJAL UKRASNOG DRVEĆA I GRMLJA

Član 36.
(Opšti uslovi proizvodnje)

- (1) Proizvodnjom reproduktionog materijala ukrasnog drveća i grmlja mogu se baviti samo privredna društva i obrtnici upisani u Registar dobavljača iz člana 21. ovog Zakona.
- (2) Reprodukcionni materijal ukrasnog drveća i grmlja, može se koristiti za vlastite potrebe i stavljati na tržište ako nema vidljivih znakova fiziološke slabosti, mehaničkih ili drugih oštećenja i ako ispunjava uslove propisane ovim Zakonom, Zakonom o zaštiti zdravlja bilja BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 23/03) i Zakonom o zaštiti prirode („Službene novine Federacije BiH“, broj 66/13).
- (3) Reprodukcionni materijal ukrasnog drveća i grmlja mora ispunjavati sljedeće uslove:
  - a) da ima glavno uvjerenje u skladu sa članom 38. ovog Zakona,
  - b) da je odgovarajuće kvalitete propisane ovim Zakonom,
  - c) da ga prati dokumentacija, u skladu sa članom 39. i članom 33. stav (3) ovog zakona,
  - d) da je označen i pakovan tako da je omogućeno provjeravanje podataka o reproduktionom materijalu,
  - e) sjeme mora imati zadovoljavajući postotak klijavosti.
- (4) Reprodukcionni materijal ukrasnog drveća i grmlja prilikom stavljanja na tržište mora biti upakovan tako da je zaštićen od isušivanja, upale, oštećenja i

infekcije te u zatvorenoj ambalaži čiji je način zatvaranja takav da nakon otvaranja ambalažu nije moguće koristiti u istu svrhu.

- (5) Kriterije za kvalitet i način označavanja, pakovanja i zatvaranja ambalaže reproduktionog materijala ukrasnog drveća i grmlja propisuje federalni ministar pravilnikom iz člana 8. stav (4) ovog zakona.

Član 37.

(Obaveze dobavljača reproduktionog materijala ukrasnog drveća i grmlja)

- (1) Dobavljač reproduktionog materijala ukrasnog drveća i grmlja koji je upisan u Registar dobavljača iz člana 21. ovog zakona dužan je postupati u skladu sa članom 24. stav (1) tač. c), f), g) i h) i stav (2) ovog zakona.
- (2) Reprodukcionni materijal ukrasnog drveća i grmlja stavlja se na tržište u partijama, ako je proizveden pod stručnim nadzorom i ako ispunjava propisane uslove.

Član 38.

(Glavno uvjerenje)

- (1) Glavno uvjerenje za reprodukcionni materijal ukrasnog drveća i grmlja izdaje se ako potiče iz objekata za proizvodnju i uzgoj ukrasnog drveća i grmlja (u daljem tekstu: objekat) koji su upisani u Registar objekata iz člana 25. ovog zakona.
- (2) Za postupak upisa u Registar objekata primjenjuje se postupak propisan članom 26. ovog zakona.
- (3) Dobavljaču se nakon obavljenog stručnog nadzora u objektu izdaje glavno uvjerenje o priznavanju proizvodnje, koje vrijedi i za sav reprodukcionni materijal proizveden iz partija tog reproduktionog materijala.
- (4) Glavno uvjerenje izdaje ovlašteno pravno lice.
- (5) Glavno uvjerenje sadrži:
  - a) kod i broj glavnog uvjerenja,
  - b) datum izdavanja glavnog uvjerenja,
  - c) botanički naziv vrste ili hibrida i narodni naziv,
  - d) naziv privrednog društva ili obrta sa sjedištem odnosno prebivalištem dobavljača,
  - e) oblik reproduktionog materijala,
  - f) količinu reproduktionog materijala,
  - g) namjenu korištenja reproduktionog materijala,
  - h) broj objekta iz Registra objekata,
  - i) lokacija objekta.
- (6) Glavno uvjerenje izdaje se u roku od pet dana od dana izvršenog stručnog nadzora.

Član 39.

(Deklaracija dobavljača)

- (1) Proizvođač izdaje i postavlja na ambalažu deklaraciju za reprodukcionni materijal ukrasnog drveća i grmlja koji se stavlja na tržište samo ako posjeduje glavno uvjerenje koje odgovara odredbama člana 38. ovog

Zakona, a uvoznik ako reprodukcioni materijal kvalitetom odgovara odredbama ovog zakona i ako je uvoz izvršen u skladu sa odredbama člana 33. ovog zakona.

- (2) U deklaraciji se navodi:
- a) broj deklaracije;
  - b) kod i broj glavnog uvjerenja, a u slučaju uvoza datum izdavanja odobrenja za uvoz fitosanitarnog inspektora;
  - c) naziv i adresa dobavljača;
  - d) naziv i adresa primaoca;
  - e) datum izdavanja deklaracije;
  - f) broj i datum fakture za kupljeni reprodukcioni materijal;
  - g) botanički naziv vrste ili hibrida i narodni naziv;
  - h) godina uroda, čistoća, postotak klijavosti čistog sjemena, masa 1000 sjemenki čistog sjemena, te broj klijavih ili vitalnih sjemenki po kilogramu, ako se radi o sjemenskom materijalu;
  - i) starost i oblik sadnica ili reznica, ako se radi o sadnom materijalu ili biljnim dijelovima;
  - j) država porijekla.
- (3) Podatke iz stava (2) tačka h) ovog člana utvrđuje ovlašteno pravno lice koristeći međunarodno priznate metode. Troškove analize sjemena snosi podnositelj zahtjeva.
- (4) Dobavljač je odgovoran za tačnost podataka navedenih u deklaraciji.
- (5) Oblik i postupak izdavanja deklaracije za reprodukcioni materijal ukrasnog drveća i grmlja propisuje federalni ministar pravilnikom iz člana 15. stav (8) ovog zakona.

Član 40.

(Stručni nadzor za ukrasno drveće i grmlje)

Poslove stručnog nadzora za proizvodnju i uzgoj ukrasnog drveća i grmlja vrši ovlašteno pravno lice iz člana 48. ovog zakona koje ima zaposlenika najnižeg akademskog stepena zvanja magistar nauka iz oblasti šumarstva ili hortikulture sa najmanje pet godina radnog staža na poslovima sjemenarstva i rasadničarstva ili poslovima stručnog nadzora.

DIO ČETVRTI – PRIKUPLJANJE, UPOTREBA I RAZMJENA PODATAKA I INFORMACIJA

Član 41.

(Prikupljanje i upotreba podataka i informacija)

- (1) Za potrebe obavljanja poslova i zadaća iz svoje nadležnosti te radi vođenja i održavanja vlastitih zbirki podataka Federalno ministarstvo može, u skladu s ovim Zakonom, prikupljati i koristiti podatke i informacije koje u sklopu propisanih zbirki podataka prikupljaju i čuvaju druga tijela državne uprave i druge pravne osobe s javnim ovlaštenjima, a posebno podatke i informacije iz:
- registra poljoprivrednih gazdinstava,
  - registra prostornih jedinica,

- registra poreznih obveznika,
  - evidencija o prebivalištu, boravištu i promjeni adrese stana (ime, prezime, adresa stalnog ili privremenog boravišta),
  - katastra zemljišta (broj čestice, granice čestice, površina, posjednik),
  - zemljišnih knjiga,
  - registra poslovnih subjekata,
  - zbirke statističkih podataka o poljoprivredi i šumarstvu,
  - zbirke carinskih podataka o uvozu, izvozu i provožu reprodukcijonog materijala.
- (2) Federalno ministarstvo može koristiti i topografsko-katastarske planove, osnovnu državnu kartu, pregledne i digitalne ortofotografske karte i planove.
- (3) Voditelji zbirke podataka i raspolagatelji planovima i kartama iz st. (1) i (2) ovog člana dužni su Federalnom ministarstvu bez naknade omogućiti upotrebu podataka i informacija kojima upravljaju ili raspolažu, ako su ti podaci i informacije potrebni za obavljanje poslova i zadaća iz njegove nadležnosti.
- (4) Federalno ministarstvo u okviru svoje nadležnosti povezuje vlastite zbirke podatke sa zbirkama podataka u drugim organima uprave.

Član 42. **(Evidencija reprodukcijonog materijala)**

- (1) Federalna uprava vodi evidenciju o proizvodnji, stavljanju na tržište i uvozu reprodukcijonog materijala za područje Federaciji Bosne i Hercegovine, a kantonalna uprava za područje kantona.
- (2) Evidencija o proizvodnji, stavljanju na tržište i uvozu reprodukcijonog materijala sadržava, po kalendarskim godinama, podatke o dobavljačima, količinama, oblicima reprodukcijonog materijala, šumskim vrstama odnosno hibridima, kategorijama i provenijencijama za sav reprodukcijoni materijal koji se proizvodi, stavlja na tržište ili uvozi na teritorij Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Do uspostave informacionog sistema iz člana 44. ovog zakona, dobavljač je dužan podatke iz stava (1) ovoga člana dostaviti Federalnoj upravi i kantonalnoj upravi u skladu sa članom 24. stav (1) tačka g) na propisanom obrascu.
- (4) Federalni ministar donosi pravilnik o načinu vođenja evidencija iz stava (2) ovog člana i izgledu obrsca iz stava (3) ovog člana.

Član 43. **(Davanje podataka na upotrebu)**

- (1) Federalno ministarstvo dostavlja podatke i informacije iz Registra dobavljača i Registra objekata, evidencija i zbirke podataka drugim organima uprave kada su im ti podaci i informacije potrebni radi obavljanja zakonom propisanih poslova i zadaća iz njihove nadležnosti, te i pravnim osobama, kada su im potrebni za izvršavanje poslova i zadaća na osnovu ovog zakona, kao i drugim osobama koje za to iskažu pravni interes.
- (2) Podaci i informacije koje Federalno ministarstvo daje na upotrebu drugim korisnicima smiju se koristiti samo u svrhu za koju su dati i ne smiju se dalje prosljeđivati bez saglasnosti Federalnog ministarstva.

Član 44.
(Informacioni sistem)

- (1) Federalno ministarstvo, Federalna uprava, ovlašteno pravno lice, dobavljač i druge pravne osobe koje su ovlaštene za provedbu ovoga Zakona obavezni su voditi i redovno dopunjavati propisane registre, evidencije i zbirke podataka, koji se povezuju u Informacioni sistem šumskog reprodukcionog materijala (u daljem tekstu: Informacioni sistem).
- (2) Federalno ministarstvo uspostavlja Informacioni sistem iz stava (1) ovog člana i povezuje ga s drugim informacionim sistemima Federalnog ministarstva.
- (3) Federalni ministar donosi pravilnik o obliku i sadržaju, načinu upravljanja, održavanja i korištenja Informacionog sistema, kao i načinu unosa podataka, informacija i izvještaja.

Član 45.
(Razmjena podataka i informacija)

- (1) Federalno ministarstvo daje podatke i informacije o:
  - a) organima nadležnim za provođenje ovoga Zakona,
  - b) dobavljačima upisanim u Registar dobavljača,
  - c) sjemenskim objektima upisanim u Registar objekata,
  - d) provenijenciji,
  - e) proizvodnji i stavljanju na tržište reprodukcionog materijala u Federaciji BiH,
  - f) uvozu reprodukcionog materijala,
  - g) zabrani korištenja određenog reprodukcionog materijala
  - h) izvozu šumskog reprodukcionog materijala.
- (2) Ovlašteno pravno lice daje podatke i informacije o izdatim glavnim uvjerenjima.

DIO PETI – STRUČNI NADZOR

Član 46.
(Poslovi Federalne uprave)

Federalna uprava za šumarstvo (u daljem tekstu: Federalna uprava) je u sastavu Federalnog ministarstva i obavlja sljedeće poslove:

- a) uspostavlja i održava Informacioni sistem,
- b) vodi Registar dobavljača,
- c) vodi Registar objekata,
- d) izrađuje popis sjemenskih objekata,
- e) dostavlja podatke i informacije iz Registra dobavljača i Registra objekata.

Član 47.
(Stručni nadzor)

- (1) Radi osiguravanja istovjetnosti šumskog reprodukcionog materijala u svim fazama proizvodnje, uspostavlja se stručni nadzor čitavog procesa, koji provodi ovlašteno pravno lice najmanje dva puta u toku godine.

- (2) Stručni nadzor provođenja mjera propisanih Programom gospodarenja provodi ovlašteno pravno lice.
- (3) Ovlašteno pravno lice prilikom stručnog nadzora, između ostalog utvrđuje i
  - a) da li objekat ispunjava uslove za registraciju objekta,
  - b) da li se šumskim sjemenskim objektom gospodari u skladu sa Programom gospodarenja iz člana 29. ovog zakona.
- (4) Troškove stručnog nadzora snosi dobavljač.
- (5) Način provođenja stručnog nadzora, obrazac zapisnika s mišljenjem, visinu naknade za provođenja stručnog nadzora i dostavljanje izvještaja o obavljenom stručnom nadzoru propisuje federalni ministar pravilnikom.
- (6) Osoba nad kojom se provodi stručni nadzor dužna je sarađivati, dostavljati podatke i informacije potrebne za obavljanje stručnog nadzora.

Član 48. **(Ovlašteno pravno lice)**

- (1) Za obavljanje poslova stručnog nadzora iz člana 47. ovog zakona ovlašteno pravno lice treba ispunjavati sljedeće uslove:
  - a) da je visokoškolska naučno-nastavna ustanova za oblast šumarstva ili hortikulture ili da je privredno društvo registrovano za obavljanje djelatnosti u šumarstvu;
  - b) da ima najmanje jednog zaposlenika najnižeg akademskog stepena zvanja magistar nauka iz oblasti šumarstva sa najmanje pet godina radnog staža na poslovima sjemenarstva i rasadničarstva ili poslovima stručnog nadzora;
  - c) da raspolaže potrebnom opremom za vršenje obaveznog stručnog nadzora proizvodnje reproduktionog materijala;
  - d) da raspolaže laboratorijom ili posjeduje ugovor o obavljanju usluga sa ovlaštenom laboratorijom.
- (2) Ovlašteno pravno lice za stručni nadzor proizvodnje ne može stručno nadzirati vlastitu proizvodnju reproduktionog materijala.
- (3) Federalni ministar donosi rješenje kojim se daje ovlaštenje za obavljanje poslova stručnog nadzora proizvodnje reproduktionog materijala pravnom licu koje ispunjava uslove iz stava (1) ovog člana.
- (4) Ovlašteno pravno lice o svom radu izvještava Federalno ministarstvo, kantonalno ministarstvo, Federalnu upravu, kantonalnu upravu za šumarstvo, federalnu i kantonalnu šumarsku inspekciju.

Član 49. **(Ovlaštena laboratorija)**

- (1) Za obavljanje poslova stručnog nadzora iz člana 47. ovog Zakona federalni ministar će ovlastiti laboratoriju koja ispunjava sljedeće uslove:
  - da ima osiguran radni prostor za ispitivanje kvaliteta reproduktionog materijala;
  - da ima osiguran prostor za čuvanje uzoraka sjemena;
  - da raspolaže odgovarajućim uređajima, aparatima i priborom za ispitivanje kvaliteta sjemena prema vrsti i kategoriji sjemena koje se ispituje;
  - da stručnim poslovima utvrđivanja kvaliteta sjemena upravlja zaposlenik sa stručnom spremom sedmog stepena obrazovanja (VII/I) dipl. ing.

- šumarstva, odnosno dipl. ing. hortikulture, sa radnim stažom od najmanje dvije godine na poslovima kojima se stiče potrebno iskustvo.
- (2) Uz zahtjev za dobivanje ovlaštenja iz stava (1) ovog člana prilaže se sljedeće:
- rješenje o upisu u sudski registar;
  - dokaz o ispunjavanju uvjeta stručne spreme zaposlenika koji rukovode laboratorijem;
  - dokaz o raspolaganju potrebnim prostorom;
  - dokaz o posjedovanju propisane opreme;
  - uvjerenje o ispravnosti mjernih instrumenata;
- (3) Uslove o raspolaganju potrebnim prostorom i posjedovanju propisane opreme za obavljanje poslova stručnog nadzora i laboratorija propisaoće federalni ministar pravilnikom.

Član 50. (Troškovi)

- (1) Troškove izrade stručnog mišljenja iz člana 26. stav (3) ovog zakona, koji nastaju ovlaštenom pravnom licu u postupku upisa u Registar objekata, snosi podnositelj zahtjeva.
- (2) Troškove izrade programa gospodarenja sjemenskim objektom iz člana 29. ovog zakona i izvođenje komparativnih i genetičkih testova snosi dobavljač koji je vlasnik odnosno korisnik sjemenskog objekta.
- (3) Troškove kontrole reproduccionog materijala obavljenih na zahtjev nadležnog inspektora zbog utvrđivanja porijekla, kvalitete i istovjetnosti reproduccionog materijala, ako je rezultat analize nepovoljan za dobavljača plaća dobavljač ili krajnji korisnik reproduccionog materijala, kod kojeg je izvršen inspekcijski pregled.
- (4) Troškove mjera, naređenih inspekcijskim nadzorom reproduccionog materijala kod dobavljača ili korisnika, snosi dobavljač odnosno korisnik.
- (5) Troškove nastale provedbom člana 34. ovog zakona snosi dobavljač.

DIO ŠESTI – UPRAVNI NADZOR

Član 51. (Upravni nadzor)

- (1) Federalno ministarstvo vrši nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona koji su ovim Zakonom stavljeni u nadležnost Federacije, kao i upravni nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim zakonom koji predstavljaju vršenje javnih ovlaštenja.
- (2) U vršenju nadzora nad izvršavanjem poslova u vršenju javnih ovlaštenja, iz stava (1) ovog člana, Federalno ministarstvo ostvaruje neposredan uvid i kontrolu u postupanju, vrši pregled akata i dokumentacije koju donose institucije i upravne organizacije u vršenju javnih ovlaštenja, daje instrukcije i smjernice za izvršavanje poslova i traži podatke i obavještenja o izvršavanju poslova u vršenju javnih ovlaštenja.

- (3) Federalno ministarstvo po službenoj dužnosti vrši i upravni nadzor nad kantonalnim ministarstvima u dijelu izvršenja federalne politike u oblasti proizvodnje i stavljanja na tržište šumskog reprodukcionog materijala.
- (4) Kantonalna ministarstva vrše upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona koji su ovim zakonom stavljeni u nadležnost kantona kao i upravni nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim zakonom koji predstavljaju vršenje javnih ovlaštenja, a stavljeni su u nadležnost kantona.
- (5) Federalno ministarstvo vrši i poseban upravni nadzor koji se vrši na zahtjev stranaka u žalbenom postupku putem svojih ovlaštenja kao drugostepenog organa.

Član 52. (Inspekcijski nadzor)

- (1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrše federalna šumarska inspekcija i kantonalna šumarska inspekcija.
- (2) Inspekcijski nadzor se vrši u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 35/05) i Zakonom o inspekcijama u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 73/14) - (u daljem tekstu: Zakon o inspekcijama).
- (3) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona neposredno obavljaju federalni i kantonalni šumarski inspektori kao državni službenici sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima (u daljem tekstu: šumarska inspekcija).
- (4) Nadzor uvoza reprodukcionog materijala provodi federalna fitosanitarna inspekcija.

Član 53. (Ovlaštenja federalnog šumarskog inspektora)

Pored ovlaštenja i dužnosti određenih Zakonom o inspekcijama, šumarski inspektor je ovlašten i dužan da:

1. nadzire osobe koje proizvode i stavljaju na tržište reprodukcioni materijal,
2. nadzire ispunjavanje uslova privrednih društava i obrtnika upisanih u Registar dobavljača,
3. nadzire doradu šumskog sjemena kod privrednih društava i obrtnika upisanih u Registar dobavljača,
4. nadzire upotrebu reprodukcionog materijala iz uvoza,
5. nadzire uskladišten sjemenski materijal u sjemenskim štedionicama,
6. nadzire sjemensku štedionicu šumskog drveća,
7. uzima uzorke reprodukcionog materijala radi davanja na analizu,
8. zabrani stavljanje u upotrebu reprodukcionog materijala ako utvrdi da ne odgovaraju kvalitetu i drugim uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu njega,
9. naredi otklanjanje nedostataka vezanih za proizvodnju, stavljanje na tržište i kvalitet reprodukcionog materijala ukoliko ne ispunjavaju odredbe iz ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega,
10. privremeno, do okončanja postupka, zabraniti proizvodnju, stavljanje na tržište i upotrebu reprodukcionog materijala,

11. privremeno, do okončanja postupka, oduzeti reprodukcioni materijal za koji se posumnja da ne odgovara uslovima propisanim ovim zakonom i Zakonom o zaštiti zdravlja bilja,
12. nadzire ovlašteno pravno lice u dijelu obavljanja poslova koji su mu ovim zakonom povjereni i naređuje otklanjanje uočenih nedostataka,
13. privremeno oduzeti opremu, uređaje, sredstva za rad i prijevozna sredstva kojima se obavlja djelatnost do okončanja sudskog postupka,
14. naredi uništenje reprodukcionog materijala za koje proizvodnja i upotreba nisu dopuštene ili ne odgovaraju kvalitetu i drugim uslovima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu njega,
15. saraduje sa Federalnim ministarstvom, kantonalnim ministarstvom, inspekcijским organima iz drugih oblasti, pravosudnim organima i organima policije,
16. podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog i krivičnog postupka zbog povrede odredaba ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega,
17. nadzire i ostale poslove propisane ovim zakonom.

Član 54.
(Ovlaštenja kantonalnog šumarskog inspektora)

Pored ovlaštenja i dužnosti određenih Zakonom o inspekcijama, šumarski inspektor je ovlašten i dužan da:

1. nadzire osobe koje proizvode i stavljaju na tržište reprodukcioni materijal,
2. nadzire ispunjavanje uslova privrednih društava i obrtnika upisanih u Registar dobavljača,
3. nadzire sjemenske objekte, površine za proizvodnju šumskog reprodukcionog materijala, opremu, objekte za doradu, skladišta, prevozna sredstva i propisane dokumente,
4. nadzire provedbu Programa gospodarenja,
5. nadzire proizvodnju i upotrebu reprodukcionog materijala,
6. uzima uzorke reprodukcionog materijala radi davanja na analizu,
7. zabrani stavljanje u upotrebu reprodukcionog materijala ako utvrdi da ne odgovaraju kvalitetu i drugim uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu njega,
8. naredi otklanjanje nedostataka vezanih uz proizvodnju i kvalitet reprodukcionog materijala ukoliko ne ispunjavaju odredbe iz ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega,
9. privremeno, do okončanja postupka, zabraniti proizvodnju i upotrebu reprodukcionog materijala,
10. naredi uništenje reprodukcionog materijala za koje proizvodnja i upotreba nisu dopuštene ili ne odgovaraju kvalitetu i drugim uslovima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu njega,
11. voditi službene podatke i evidencije za područje kantona o poduzetim mjerama i povredama ovog zakona i propisa donijetih na osnovu njega,
12. izvještava nadležna tijela državne uprave o uočenim nepravilnostima i traži provođenje određenih postupaka, ako sam nije ovlašten za postupanje,
13. saraduje sa Federalnim ministarstvom, kantonalnim ministarstvom, inspekcijским organima iz drugih oblasti, pravosudnim organima i organima policije.

14. podnositi zahtjeve za pokretanje prekršajnog i krivičnog postupka zbog povrede odredaba ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

Član 55.
(Ovlaštenja fitosanitarnog inspektora)

Pored ovlaštenja i dužnosti određenih Zakonom o inspekcijama, fitosanitarni inspektor je ovlašten i dužan da:

- a) nadzire uvoz pošiljki reprodukcionog materijala,
- b) uzima uzorke reprodukcionog materijala koji se uvozi radi slanja na laboratorijsku analizu.

Član 56.
(Omogućavanje obavljanja inspekcijskog nadzora)

- (1) Privredno društvo i obrtnik koji podliježu nadzoru inspektora dužni su mu omogućiti obavljanje inspekcijskoga nadzora, pružiti potrebne podatke i obavijesti te osigurati uslove za nesmetani rad.
- (2) Privredno društvo i obrtnik iz stava (1) ovog člana dužni su da na zahtjev inspektora u određenom roku dostave ili pripreme podatke i materijale koji su mu potrebni za obavljanje poslova inspekcijskoga nadzora.

Član 57.
(Provođenje inspekcijskog nadzora)

- (1) Inspektor u obavljanju poslova inspekcijskog nadzora o utvrđenim činjenicama sačinjava zapisnik.
- (2) Ako inspektor prilikom vršenja inspekcijskog nadzora ustanovi da ovaj zakon i podzakonski propis donesen na osnovu njega nisu primjenjeni ili da su nepravilno primjenjeni postupiće u skladu sa odredbama Zakona o inspekcijama ili drugog zakona koji propisuju izricanje odgovarajuće upravne mjere i odrediti rok za njeno izvršenje.
- (3) Protiv rješenja federalnog inspektora može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 15 dana od prijema rješenja, ukoliko nije drugačije propisano odredbama ovog zakona.
- (4) Žalba na rješenje federalnog inspektora ne odlaže izvršenje rješenja.
- (5) Rješenje po žalbi iz stava (3) ovog člana je konačno i protiv istog nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod kantonalnog suda prema sjedištu prvostepenog organa.
- (6) Protiv rješenja kantonalnog inspektora može se izjaviti žalba Federalnoj upravi za inspekcijske poslove u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.
- (7) Žalba na rješenje kantonalnog inspektora ne odlaže izvršenje rješenja.
- (8) Rješenje po žalbi iz stava (6) ovog člana je konačno i protiv istog nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod kantonalnog suda prema sjedištu prvostepenog organa.

Član 58.
(Uzimanje uzoraka)

- (1) Ako inspektor posumnja da reprodukcioni materijal ne odgovara uslovima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, uzet će određeni broj uzoraka i dostaviti ih na analizu ovlaštenom pravnom licu.
- (2) Laboratorijske dijagnostičke pretrage i druge testove reprodukcionog materijala za potrebe inspekcijuskog nadzora obavlja ovlaštena laboratorija.
- (3) Uzorci za analizu dostavljaju se pod šifrom.
- (4) Način uzimanja uzoraka, njihov broj i masu propisuje federalni ministar pravilnikom.

Član 59.
(Troškovi analize)

- (1) Vlasnik uzorka dužan je podmiriti troškove analize uzorka ako se utvrdi da reprodukcioni materijal od kojeg je uzet uzorak ne odgovara propisanim uslovima.
- (2) Ako se analizom utvrdi da uzorci odgovaraju odredbama ovoga Zakona i propisima donesenim na osnovu njega, troškove analize uzoraka podmiruje organ kojem pripada inspektor koji je dostavio uzorke na analizu.
- (3) Vlasnik proizvoda od kojeg je uzet uzorak nema pravo na naknadu vrijednosti uzorka.

DIO SEDMI – KAZNENE ODREDBE

Član 60.

- (1) Novčanom kaznom od 10.000 KM do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice i ovlašteno pravno lice:
  1. ako koristi u šumskoj sastojini reprodukcioni materijal, koji ne odgovara propisanim kategorijama (član 6);
  2. ako koristi za vlastite potrebe i stavlja na tržište reprodukcioni materijal, koji ne ispunjava opće uslove (član 8. st. (1) i (2) i 36. st. (2). i (3);
  3. ako koristi za vlastite potrebe i stavlja na tržište reprodukcioni materijal koji ne odgovara kategorijama iz člana 9. ovog zakona;
  4. ako koristi za vlastite potrebe i stavlja na tržište reprodukcioni materijal koji ne odgovara podacima na deklaraciji (član 15. st. (1), (2), (3), (4), (5) i (7), član 16. i član 39.);
  5. ako ne izda deklaraciju za reprodukcioni materijal koji koristi za vlastite potrebe i stavlja na tržište ili je ne izda na propisani način (član 15. st. (1), (2), (3), (4) i (5), član 16. stav (1) i član 39. st. (1) i (2);
  6. ako na deklaraciji navede podatke za sjeme, koji nisu utvrđeni propisanom metodom (član 16. stav (2) i član 39. stav (3);
  7. ako stavlja na tržište sjemenski materijal u pošiljkama suprotno odredbama člana 16. stav (5);
  8. ako koristi i stavlja na tržište reprodukcioni materijal čije je stavljanje na tržište i korištenje zabranjeno (član 19. stav (1);

9. ako se bavi proizvodnjom, doradom, stavljanjem na tržište ili uvozom reproduktionog materijala a nije upisan u Registar dobavljača (član 20. i član 36. stav (1));
  10. ako proizvodi i uzgaja sadni materijal iz sjemena, biljnih dijelova ili prirodnog podmlatka koji nije sakupljen u registrovanom šumskom sjemenskom objektu (član 24. stav (1) tačka a);
  11. ako koristi za vlastite potrebe, stavlja na tržište ili uvozi sjemenski materijal, biljne dijelove ili sadni materijal šumskih svojti i hibrida, koji nije porijeklom iz registrovanih šumskih sjemenskih objekata (član 24. stav (1) tačka b);
  12. ako ne vodi Knjigu proizvodnje (član 24. stav (1) tačka c);
  13. ako ne provodi Programe gospodarenja (član 24. stav (1) tačka d);
  14. ako ne osigura stručni nadzor proizvodnje šumskog reproduktionog materijala (član 24. stav (1) tačka f);
  15. ako do 1. marta tekuće godine za prethodnu godinu ne dostavi podatke o količini proizvedenog, prodanog, uvezenog, iskorištenog za vlastite potrebe i uništenog reproduktionog materijala (član 24. stav (1) tačka g);
  16. ako ne čuva evidenciju o prodaji ili kupovini šumskog reproduktionog materijala (član 24. stav (1) tačka h);
  17. ako ne provodi programe gospodarenja sjemenskim objektom (član 29. st. (1) i (2));
  18. ako uvozi pošiljku reproduktionog materijala preko ulaznog graničnog prelaza koji nije za to određen (član 33. stav (1));
  19. ako ne uspostavi sjemensku štedionicu (član 34. stav (1));
  20. ako ne postupi u skladu sa odredbama člana 36. stav (4) ovog zakona;
  21. ako ne postupi u skladu sa odredbama člana 37. stav (1) ovog zakona;
  22. postupa suprotno odredbama člana 38. stav (1) ovog zakona;
  23. ako ne obavlja poslove stručnog nadzora u skladu sa odredbama člana 47. ovog zakona;
  24. ako postupa suprotno odredbama člana 48. stav (4);
  25. ako inspektoru ne omogući obavljanje nadzora i ne dostavi ili pripremi podatke potrebne za obavljanje nadzora (član 56.)
- (2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu i ovlaštenom pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 5.000 KM.
  - (3) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se obrtnik novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 5.000 KM.
  - (4) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 3.000 KM.

DIO OSMI – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 61.

- (1) Pravna lica upisana u registre iz člana 6. Zakona o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja ("Službene novine Federacije BiH", br. 71/05 i 8/10), dužni su svoje poslovanje uskladiti s odredbama ovog Zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.
- (2) Federalni ministar će donijeti rješenje o brisanju iz registra pravnih lica koja ne postupe u skladu sa odredbama stava (1) ovog člana.

Član 62.

- (1) Federalni ministar će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:
- 1) Pravilnik o šumskim vrstama i hibridima iz člana 3. stav (2) ovog zakona;
  - 2) Pravilnik o uslovima koje mora zadovoljavati reprodukcioni materijal za razvrstavanje u kategorije iz člana 6. stav (2) ovog zakona;
  - 3) Pravilnik kojim se propisuju kriteriji za kvalitet, način označavanja, pakovanja i zatvaranja ambalaže reprodukcionog materijala iz člana 8. stav (4) i člana 36. stav (5) ovog zakona;
  - 4) Pravilnik o sadržaju i obliku glavnog uvjerenja, te troškovima izdavanja glavnog uvjerenja iz člana 13. stav (9) ovog zakona;
  - 5) Pravilnik kojim se propisuje oblik i postupak izdavanja deklaracije, te način razvrstavanja reprodukcionog materijala u kvalitativne razrede iz člana 15. stav (8) ovog zakona;
  - 6) Pravilnik o metodama i uslovima za utvrđivanje i trajanje važenja utvrđenih podataka za deklarisanje sjemena iz člana 16. stav (9) ovog zakona;
  - 7) Pravilnik kojim se propisuje provenijencija šumskog drveća iz člana 18. stav (2) ovog zakona;
  - 8) Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati privredna društva i obrtnici za upis u Registar dobavljača, sadržaj, oblik i način vođenja Registra dobavljača, te obrazac zahtjeva i isprave koje moraju biti priložene uz zahtjev za upis u Registar dobavljača, iz člana 21. stav (6) ovog zakona;
  - 9) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Knjige proizvodnje reprodukcionog materijala i obrazac izvještaja o izvezenom reprodukcijском materijalu iz člana 24. stav (3) ovog zakona;
  - 10) Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra objekata, obrascu zahtjeva, uslovima i načinu podnošenja zahtjeva za upis u Registar objekata, troškove izrade stručnog mišljenja, iz člana 26. stav (7) ovog zakona;
  - 11) Pravilnik o načinu izrade i sadržaju Programa gospodarenja sjemenskim objektima te uslove koje moraju ispunjavati pravne osobe za izradu programa gospodarenja sjemenskim objektima iz člana 29. stav (4) ovog zakona;
  - 12) Pravilnik o sadržaju, obliku, načinu izrade i objavljivanja popisa objekata iz člana 30. stav (3) ovog zakona;
  - 13) Pravilnik o sadržaju i izgledu obrasca prijave za uvoz reprodukcionog materijala šumskih i ukrasnih vrsta drveća i grmlja iz člana 33. stav (11) ovog zakona;
  - 14) Pravilnik o načinu formiranja rezervi sjemenskog materijala s obzirom na vrste šumskog drveća, provenijencije, kategorije i količine iz člana 35. stav (3) ovog zakona;
  - 15) Pravilnik o načinu vođenja evidencija i izgledu obrasca iz člana 42. stav (4) ovog zakona;
  - 16) Pravilnik o obliku i sadržaju, načinu upravljanja, održavanja i korištenja Informacionog sistema, kao i načinu unosa podataka, informacija i izvještaja iz člana 44. stav (3) ovog zakona;
  - 17) Pravilnik o načinu provođenja stručnog nadzora, obrascu zapisnika s mišljenjem, visini naknade za provođenja stručnog nadzora i dostavljanju izvještaja o obavljenom stručnom nadzoru iz člana 47. stav (5) ovog zakona;
  - 18) Pravilnik o načinu uzimanja uzoraka, njihov broj i masu iz člana 58. stav (4) ovog zakona.

- (2) Do donošenja propisa iz stava (1) ovog člana ostaju na snazi propisi donijeti na osnovu Zakona o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja ("Službene novine Federacije BiH", br. 71/05 i 8/10), ako nisu u suprotnosti s odredbama ovog zakona.

Član 63.

Sjemenski objekti priznati u skladu sa Zakonom o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja, smatraju se priznatim polaznim materijalom za proizvodnju selekcionisanog reproduktionog materijala.

Član 64.

- (1) Lica ovlaštena za obavljanje poslova stručnog nadzora na osnovu Zakona o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja ("Službene novine Federacije BiH", br. 71/05 i 8/10) mogu obavljati poslove stručnog nadzora najduže tri mjeseca nakon stupanja na snagu ovog zakona nakon čega mogu obavljati poslove stručnog nadzora ukoliko su dobili ovlaštenje u skladu sa odredbama člana 48. ovog zakona.
- (2) Institut za šumarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, koji će se osnovati posebnim zakonom u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu zakona o šumama Federacije Bosne i Hercegovine, nakon osnivanja, pored ostalih, preuzet će obavljanje i poslova propisanih u čl. 13., 16., 17., 19., 28., 29. stav (3), 34., 40., 47. i 58. stav (1) ovog zakona. Radi očuvanja genetske raznolikosti vrsta šumskog drveća i njihovih genetskih izvora, u Institutu će se ustanoviti genetska banka vrsta šumskog drveća, a sačinjavat će je zbirka tkiva, živi arhivi, sjemenski objekti, te nadzirane ili uzgojene populacije.

Član 65.

Dobavljač je dužan, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, Federalnoj i kantonalnoj upravi dostaviti podatke o stanju zaliha reproduktionog materijala po vrsti, količini, porijeklu, kategoriji i obliku reproduktionog materijala.

Član 66.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje da važi Zakon o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja ("Službene novine Federacije BiH", br. 71/05 i 8/10).

Član 67.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE ZAKONA O REPRODUKCIONOM MATERIJALU ŠUMSKOG I UKRASNOG DRVEĆA I GRMLJA

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o reprodukcijom materijalu šumskog i ukrasnog drveća i grmlja, sadržan je u odredbama člana III (1) b), člana III (2) c), h), člana III 3. i člana IV. A. 7. 20. (1) d) Ustava Federacije BiH.

Odredbama ovih članova propisano je da se ekonomska politika, uključujući planiranje i obnovu i politiku korištenja zemljišta utvrđuje na federalnom nivou - III. (1) b). Parlament Federacije BiH, uz ostale ovlasti propisane Ustavom Federacije BiH, odgovoran je za donošenje zakona o vršenju dužnosti federalne vlasti - IV. A. 7. 20. (1) d). Federalne vlasti i kantoni zajednički su nadležni za politiku zaštite čovjekove okoline i korištenje prirodnih bogatstava - III. (2) c), h).

II - Razlozi za donošenje propisa i objašnjenje odabrane politike

Federacija Bosne i Hercegovine raspolaže značajnim šumskim bogatstvom. Šume i šumska zemljišta zauzimaju 1.518.385,8 ha površine, što čini oko 58% od ukupne površine Federacije BiH. Usljed različitih pojava, kao što su šumski požari, biljne bolesti i štetočine, nezakonita sječa šuma i dr., šume često treba obnoviti umjetnim putem. Prirodna obnova i očuvanje genetičkog bogatstva naših prirodnih šumskih ekosistema moguća je samo strogim nadzorom i Zakonom propisanim radnjama koje se sastoje od skupljanja i podsijavanja šumskoga sjemena u sastojine sa zadovoljavajućim kvalitetom staništa, te proizvodnje šumskih sadnica u rasadnicima i sadnjom tih sadnica u staništa na kojima nije bila moguća obnova podsijavanjem šumskim sjemenom.

Upotrebom genetički lošeg šumskog sjemena odnosno šumskih sadnica proizvedenih od tog sjemena, ili njihovom upotrebom na neodgovarajućim staništima, nastaju nenadoknдивe štete pri obnovi šuma. Ove se štete ne vide odmah nakon sadnje ili podsijavanja sjemena, nego nakon izvjesnog vremena, pa i nakon 50 godina. Takva greška ostavlja trag na staništu različitim nepovoljnim uticajem na ekosistem i okoliš, te je problem sanacije skup i dugotrajan.

Proizvodnja reprodukcijom materijala šumskog i ukrasnog drveća i grmlja u Federaciji Bosne i Hercegovine značajna je privredna djelatnost. Trenutno su njihova proizvodnja, dorada, promet, uvoz i upotreba uređeni Zakonom o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja ("Službene novine Federacije BiH", br. 71/05 i 8/10). U toku implementacije predmetnog Zakona uočeni su određeni nedosaci i nedorečenosti što stvara probleme kako samim proizvođačima tako i organima koji provode stručni pregled nad proizvodnjom sjemena i sadnog materijala kao i inspekcijskim organima. Takođe, odredbe ovog Zakona nisu u potpunosti usklađene sa zakonodavstvom EU koje uređuje ovu oblast. Potrebno je napomenuti i to da su Zakonom o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja kao i Zakonom o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednog bilja ("Službene novine Federacije BiH", broj: 55/01) propisani uslovi vezano za proizvodnju i promet ukrasnog drveća i grmlja, a koji uslovi nisu ujednačeni te i usljed navedenog dolazi do određenih poteškoća vezano za upis u

registre proizvođača i uvoznika sjemena i sadnog materijala kao i do poteškoća prilikom provođenja stručnih i inspekcijskih pregleda.

Donošenjem novog zakona o reprodukcijom materijalu šumskog i ukrasnog drveća i grmlja uvest će se više reda te zaštititi domaći proizvođači, te omogućiti uvoz i izvoz reprodukcijom materijala šumskog i ukrasnog drveća i grmlja na način i u skladu sa kriterijima propisanim regulativom EU i ISTA-a (International Seed Testing Association) kao krovne međunarodne organizacije. To se posebno odnosi na potrebu definisanja četiri kategorije šumskog reprodukcijom materijala čime bi se uz uvođenje posebnih dokumenata u boji za svaku kategoriju stvorili potrebni preduslovi za nesmetan međunarodni promet i trgovinu.

Donošenjem ovog zakona potrebno je uskladiti domaće zakonodavstvo koje se odnosi na šumski reprodukcijom materijal sa načinom proizvodnje, prometa i uvoza u zemljama EU, odnosno naše zakonodavstvo uskladiti sa Direktivom 1999/105/EZ koja reguliše tržište šumskim reprodukcijom materijalom, te omogućiti našim proizvođačima da šumski reprodukcijom materijal, uz odgovarajući postupak utvrđivanja kvaliteta i dokumentaciju, plasiraju na strana tržišta.

U cilju otklanjanja mogućnosti pomankanja šumskog reprodukcijom materijala za potrebe održivog gospodarenja šumama i obnovu šuma novim zakonom je potrebno predvidjeti uskladištavanje određenih količina sjemenskog materijala, a što trenutno nije uređeno važećim Zakonom.

Zakonom je potrebno povjeriti obavljanje svih stručnih poslova (kontrola nad proizvodnjom sjemena i sadnog materijala, laboratorijske kontrola i utvrđivanje kvaliteta sjemena i sadnog materijala, čuvanje sjemenskog materijala i dr.) Institutu za šumarstvo Federacije Bosne i Hercegovine čije je osnivanje predviđeno i Prijedlogom zakona o šumama. Do osnivanja Instituta za šumarstvo zakonom je predviđeno da obavljanje stručnih poslova bude povjereno pravnim licima koja budu ovlaštena od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva a koja ispunjavaju uslove propisane predmetnim zakonom.

U skladu sa gore navedenom Direktivom EU predmetnim zakonom je potrebno predvidjeti i uspostavu elektronskog prikupljanja i upotrebe podataka i informacija po međunarodnim kriterijima, a koji podaci bi bili povezani sa drugim podacima iz oblasti šumarstva u jedinstvenom informacionom sistemu.

DIO PRVI – OSNOVNE ODREDBE

U odnosu na Zakon o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja, u ovom zakonu izvršene su određene korekcije i dopune pojmova koji su usklađeni sa Direktivom 1999/105/EZ koja reguliše tržište šumskim reprodukcijom materijalom.

Članovima od 1. do 5. navedene su oblasti, koje se ovim zakonom uređuju. Cilj Zakona je da se obezbijedi proizvodnja, stavljanje na tržište i uvoz kvalitetnog i staništu prilagođenog reprodukcijom materijala koji omogućava održivo i optimalno gospodarenje šumskim ekosistemima i njihovo obnavljanje u skladu s načelima zaštite šumskih genetičkih izvora i okoline.

Pojašnjeno je šta se smatra reprodukcijom materijalom i izuzeci na koje se zakon ne primjenjuje. Definisani su svi značajniji pojmovi koji se koriste u ovom zakonu i pojašnjeno je njihovo značenje.

DIO DRUGI – ŠUMSKI REPRODUKCIONI MATERIJAL

Poglavlje I. USLOVI ZA PROIZVODNJU I STAVLJANJE NA TRŽIŠTE ŠUMSKOG REPRODUKCIONOG MATERIJALA

Članovima od 6. do 16. definisane su četiri nove kategorije šumskog reproduktionog materijala: „poznatog porijekla“, „selekcionisan“, „kvalifikovan“ i „testiran“, zatim opšti uslovi proizvodnje i upotrebe šumskog sjemena samo iz šumskih sjemenskih objekata koji su upisani u Registar objekata kojega uspostavlja i vodi Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Definisani su i opšti uslovi stavljanja na tržište te kriteriji za kvalitet kao i način označavanja i pakovanja šumskog reproduktionog materijala. Takođe su definisani i posebni uslovi za korištenje za vlastite potrebe kao i stavljanje na tržište, te da se reproduktioni materijal koji je nastao iz genetički modifikovanog biološkog materijala može koristiti za vlastite potrebe i staviti na tržište samo u kategoriji „testiran“.

Isto tako propisani su i izuzeci vezano za uvoz određenih vrsta i količine šumskog reproduktionog materijala u svrhu testiranja, istraživanja i naučnog rada, selekciji odnosno oplemenjivanju ili očuvanju šumskih genetičkih izvora koje odobrava federalni ministar.

Propisano je da reproduktioni materijal u svim fazama proizvodnje mora biti fizički odvojen u partije sjemena obzirom na svojtu ili hibrid, kategoriju reproduktionog materijala, broj glavnog uvjerenja, sjemenski objekt iz kojeg proizlazi reproduktioni materijal, provenijenciju, namjenu korištenja, godinu uroda sjemena kad se radi o sjemenskom materijalu, starost i uzgojni oblik sadnica ili mladica kada se radi o sadnom materijalu te uzgojni oblik i trajanje uzgoja u rasadniku ako se radi o prirodnom podmlatku. Dozvoljava se miješanje reproduktionog materijala samo ako proizlazi iz iste provenijencije, i to iz dva ili više različitih sjemenskih objekata unutar kategorije «poznato porijeklo» ili unutar kategorije «selekcionisan» te sjemenskog objekta u različitim godinama uroda sjemena.

Za svaku partiju u sjemenskom objektu dobivenog sjemenskog materijala, biljnih dijelova ili sadnog materijala dobavljaču se izdaje glavno uvjerenje o istovjetnosti reproduktionog materijala koje vrijedi i za sav reproduktioni materijal koji je proizveden iz istog sjemenskog materijala, biljnih dijelova ili klijanaca. Takođe se propisuje da glavno uvjerenje izdaje ovlašteno pravno lice, a propisan je i postupak izdavanja glavnog uvjerenja.

Za reproduktioni materijal koji se koristi za vlastite potrebe i stavlja na tržište, dobavljač izdaje deklaraciju te je definisano da se za svaku pojedinu kategoriju reproduktionog materijala izdaje deklaracija različite boje, definisani su i posebni zahtjevi za sjeme.

Poglavlje II. KORIŠTENJE ŠUMSKOG REPRODUKCIONOG MATERIJALA

Članovima od 17. do 19. propisani su opšti uslovi korištenja šumskog reproduktionog materijala, kao i to da ako se za određen reproduktioni materijal utvrdi da bi mogao štetno uticati na šumsku sastojinu, okoliš, genetičke izvore ili bioraznolikost, federalni ministar će rješenjem zabraniti njegovo korištenje i stavljanje u promet.

Poglavlje III. DOBAVLJAČI REPRODUKCIONOG MATERIJALA

Članovima od 20. do 24. definisani su uslovi koje moraju ispunjavati dobavljači za upis u Registar dobavljača, brisanje iz Registra, sadržaj i vođenje Registra te obveze dobavljača.

Poglavlje IV. REGISTAR OBJEKATA

Članovima od 25. do 30. propisana je uspostava, oblik, sadržaj i način vođenja Registra objekata za proizvodnju reprodukcionog materijala, uslovi i način podnošenja zahtjeva za upis kao i brisanje objekta iz Registra objekata, te da se može izvršiti privremeno odobravanje sjemenskog objekta u kategoriji »testiran« i to na najviše 10 godina kao i da Federalno ministarstvo jednom godišnje izrađuje popis objekata.

Takođe je propisana i obaveza izrade programa gospodarenja sjemenskim objektima, način izrade i sadržaj programa te uslovi ko može izrađivati program.

Poglavlje V. UVOZ ŠUMSKOG REPRODUKCIONOG MATERIJALA

Članovima od 31. do 33. definisani su opšti uslovi uvoza šumskog reprodukcionog materijala, priznavanje jednakovaljanosti reprodukcionog materijala te se definišu kriteriji za uvoz u slučaju pomankanja reprodukcionog materijala kao i sam postupak pri uvozu.

Poglavlje VI. REZERVE SJEMENSKOG MATERIJALA ŠUMSKOG DRVEĆA

Članovima od 34. do 35. propisuje se uspostava sjemenske štedionice, formiranje rezervi sjemenskog materijala i njihovo korištenje.

DIO TREĆI – REPRODUKCIONI MATERIJAL UKRASNOG DRVEĆA I GRMLJA

Članovima od 36. do 40. definisani su opšti uslovi proizvodnje reprodukcionog materijala ukrasnog drveća i grmlja, obaveze dobavljača reprodukcionog materijala ukrasnog drveća i grmlja, izdavanje glavnog uvjerenja o priznavanju proizvodnje, izdavanje deklaracije za reprodukcioni materijal ukrasnog drveća i grmlja, kao i obavljanje stručnog nadzora nad proizvodnjom ukrasnog drveća i grmlja.

DIO ČETVRTI – PRIKUPLJANJE, UPOTREBA I RAZMJENA PODATAKA I INFORMACIJA

Članovima od 41. do 45. reguliše se prikupljanje, upotreba i razmjena podataka i informacija vezana uz ovaj Zakon.

DIO PETI – STRUČNI NADZOR

Članovima od 46. do 50. propisane su nadležnosti Federalne uprave za šumarstvo prema ovom Zakonu, obavljanje stručnog nadzora nad proizvodnjom reprodukcionog materijala, uslovi koje mora da ispunjava ovlašteno pravno lice za obavljanje poslova stručnog nadzora, uslove koje mora da ispunjava ovlaštena laboratorija za obavljanje poslova stručnog nadzora, dijagnostičkih pretraga i drugih testova, ko snosi troškove

izrade stručnog mišljenja u postupku upisa u Registar objekata, troškove izrade programa gospodarenja sjemenskim objektom, troškove kontrole reprodukcionog materijala obavljenih na zahtjev nadležnog inspektora zbog utvrđivanja porijekla, kvaliteta i istovjetnosti reprodukcionog materijala kao i troškove mjera, naređenih inspekcijским nadzorom reprodukcionog materijala.

DIO ŠESTI – NADZOR

U ovom dijelu (čl. 51. do 59.) propisano je da Federalno ministarstvo vrši nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona koji su ovim Zakonom stavljeni u nadležnost Federacije BiH, kao i upravni nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim Zakonom koji predstavljaju vršenje javnih ovlaštenja.

Federalno ministarstvo vrši i upravni nadzor nad kantonalnim ministarstvima u dijelu izvršenja federalne politike u oblasti proizvodnje i stavljanja na tržište šumskog reprodukcionog materijala.

Kantonalna ministarstva vrše upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona koji su ovim Zakonom stavljeni u nadležnost kantona kao i upravni nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim Zakonom koji predstavljaju vršenje javnih ovlaštenja, a stavljeni su u nadležnost kantona.

Poslove inspekcijskog nadzora nad provedbom ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrše federalna šumarska inspekcija i kantonalna šumarska inspekcija, a propisana su i ovlaštenja fitosanitarnog inspektora.

Zakonom su propisana ovlaštenja, dužnosti (obaveze) i postupanje šumarskog inspektora, te postupanje po rješenju šumarskog inspektora.

DIO SEDMI – KAZNENE ODREDBE

Članom 60. propisane su novčane kazne za: pravna lica, ovlaštena pravna lica odgovorna lica u pravnom licu i ovlaštenom pravnom licu, obrtnike i fizička lica.

DIO OSMI – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članovima od 61. do 67. dat je rok od dvije godine pravnim licima upisanim u registre iz člana 6. Zakona o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja ("Službene novine Federacije BiH", br. 71/05 i 8/10) da usklade poslovanje sa odredbama ovog zakona, kao i da će se sjemenski objekti priznati u skladu sa Zakonom o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja, smatrati priznatim polaznim materijalom za proizvodnju selekcionisanog reprodukcionog materijala.

Da pravna lica ovlaštena za obavljanje poslova stručnog nadzora na osnovu Zakona o sjemenu i sadnom materijalu šumskih i hortikulturnih vrsta drveća i grmlja mogu obavljati poslove stručnog nadzora najduže tri mjeseca nakon stupanja na snagu ovog zakona nakon čega mogu obavljati poslove stručnog nadzora ukoliko su dobili ovlaštenje u skladu sa odredbama ovog zakona, te da će Institut za šumarstvo Federacije BiH nakon osnivanja preuzeti obavljanje stručnih poslova propisanih ovim zakonom.

Takođe je propisano da su dobavljači dužni, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, Federalnoj i kantonalnoj upravi za šumarstvo dostaviti

podatke o stanju zaliha reprodukcijonog materijala po vrsti, količini, porijeklu, kategoriji i obliku reprodukcijonog materijala.

III-USKLAĐENOST ZAKONA SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Ovaj zakon se usklađivao sa sljedećim propisima Evropske unije:

Direktiva Vijeća 1999/105/EZ od 22. 12. 1999. o 1999/105/EZ o stavljanju na tržište šumskog reprodukcijonog materijala

Potrebno je naglasiti da je zakon djelomično usklađen sa navedenim Direktivom, a potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskih propisa kojima se detaljno uređuje oblast koja je predmet ove Direktive.

IV-PROVEDBENI MEHANIZMI I NAČIN OBEZBJEĐENJA POŠTIVANJA ZAKONA

Ovim zakonom propisuje se upravni i inspekcijiski nadzor nad njegovim provođenjem. Upravni nadzor vrše Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i kantonalna ministarstva nadležna za poslove šumarstva u okviru svojih ovlasti propisanih članom 51. ovog zakona. Inspekcijiski nadzor vrše federalni i kantonalni šumarski inspektori i fitosanitarni inspektori u skladu sa odredbama čl. 52.-55. ovog zakona i Zakona o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine.

V – OPIS KONSULTACIJA VOĐENIH U PROCESU IZRADE ZAKONA

U skladu sa odredbama Uredbe o pravilima za učešće zainteresirane javnosti u postupku pripreme federalnih upravnih propisa i drugih akata („Službene novine Federacije BiH“, broj 51/12), nakon što je Radna grupa za izradu Prednacrta, imenovana Rješenjem od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, izradila tekst Prednacrta predmetnog zakona, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je Prednacrt zakona o reprodukcijonom materijalu šumskog i ukrasnog drveća i grmlja postavilo na svoju web stranicu i uputilo poziv svim zainteresiranim stranama da dostave svoje primjedbe i sugestije, odnosno da se obave konsultacije sa zainteresovanom javnošću. Poziv za dostavljanje komentara upućen je svim kantonalnim ministarstvima nadležnim za poslove šumarstva, Savezu općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine, kantonalnim šumsko-privrednim društvima, strukovnim udruženjima i naučnim institucijama, kojim pozivom je zatraženo da dostave svoje primjedbe i sugestije do 30.4.2018. godine. Nakon toga, u periodu od 22.5.2018. do 8.6.2018. godine u cilju provođenja sveobuhvatne rasprave kako bi se usaglasio tekst zakona o reprodukcijonom materijalu šumskog i ukrasnog drveća i grmlja, održane su javne rasprave sa zainteresovanim stranama u svim kantonima.

Na tekst Prednacrta je stiglo ukupno 5 (pet) osvrta od strane različitih pravnih osoba. Svoje mišljenje kao i primjedbe i prijedloge Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva dostavili su: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Hercegovačko-neretvanskog kantona, Kantonalna uprava za šumarstvo Zeničko-dobojskog kantona, Savez općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine, ŠGD „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres i Udruženje inženjera i tehničara šumarstva Federacije Bosne i Hercegovine. Takođe u toku javnih rasprava su iznesene određene primjedbe i sugestije u cilju poboljšanja teksta Prednacrta. Potrebno je istaći da se Prednacrt predmetnog zakona sve vrijeme nalazio na web stranici Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva te je bila

ostavljena mogućnost dostavljanja primjedbi i prijedloga na Prednacrt tokom cijelog perioda vršenja konsultacija. Na osnovu provedenih javnih rasprava i zaprimljenih primjedbi opšti stav zainteresiranih je da se pozdravlja izrada predmetnog zakona, uz navođenje određenih konkretnih primjedbi i sugestija u cilju poboljšanja ponuđenog teksta.

Osnovane primjedbe i prijedlozi su uzeti u razmatranje prilikom izrade zakona i nakon razmatranja i usaglašavanja na sastancima Radne grupe za izradu Prednacra ugrađene su u tekst zakona.

VI- PROCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI DONOŠENJA ZAKONA

Za realizaciju odredaba ovog Zakona nije potrebno izdvojiti dodatna sredstva iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovim putem želimo skrenuti pažnju na član 64. stav 2. Nacrta u kojem se propisuje da će određene poslove propisane tim zakonom preuzeti Institut za šumarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institut) nakon njegovog osnivanja. Ovakva odredba nalazi se i u Prijedlogu zakona o šumama koji se nalazi u postupku usvajanja pred Parlamentom Federacije Bosne i Hercegovine. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, kao obrađivač predmetnih zakona, je zauzelo stav da donošenje zakona o Institutu treba da uslijedi nakon usvajanja ova dva zakona s obzirom da se njima propisuju određene naknade koje trebaju biti osnova za finansiranje Instituta kako bi on bio samofinansirajući i koristio što manje sredstava iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine. Dakle, radi se o jednom Institutu i propisuje se da će on obavljati navedene poslove, ali tek nakon što budu uspostavljena finansijska sredstva za njegov rad. Institut se u ovom zakonu pominje jer se u njemu kao u tzv. materijalnom zakonu propisuju određena pitanja i daju ovlaštenja za obavljanje određenih poslova dok bi se u zakonu o Institutu uglavnom regulisalo samo osnivanje, organizacija i finansiranje.